

Husvételi ajándékul, nagy orvosi könyvet adunk!

1. évfolyam

Postarína placena u gotovom!

Cena - ára 1 dinár

BUDAPEST IV. kerület Egyetemesi Újság

Noviszád, 1939 március 21, kedd

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 80. szám

Németország érdeke az erős Jugoszlávia

A német külügyi felhatalmos iria, hogy Németország nem készül támadásra Jugoszlávia és Románia ellen

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz hétfői számában élesen állást foglal egyes külföldi köröknek azzal a rágalomhadjáratával szemben, amely arról akarja meggyőzni a világot, hogy Németországnak bizonyos szándékai vannak Románia és Jugoszlávia irányában. A lap elsősorban a francia oldalról terjesztett gyanúsításokkal foglalkozik. Még tábornokok is akadnak Franciaországban — írja —, akik azt kürtölik világá, hogy Németország támadásra készül Svájc és Hollandia ellen is. A rágalmozásoknak ugyene fejezetébe tartozik az a híresztelés is, hogy Németország Belgium kettéválasztását készíti elő.

Ennek a demagógiának újabb ösztönzést adtak a legutóbbi események. Most, amikor a cseh nemzet, amely a múltban annyiszor családott belső és idegen ámitókban, újból megtalálta a természetes és történelmi fejlődésének, valamint nemlehetőségeinek megfelelő utat, azokban az országokban, ahol nem tudnak beletörődni ennek a mellékholgónak az elvesztésébe, ugylátszik, ismét meg akarják zavarni Németországnak a délkelet európai államokhoz való viszonyát. Ebből a célból a rágalmozás eszközehez nyulnak, amelyet a maguk számára nyilván megengedett és bevett módszernek tartanak. Egyáltalán nem törődnek azzal, hogy törekvésük esetleges sikere hogyan érintené ezeket az államokat és a legkülönbözőbb formában azon igyekeznek, hogy a német birodalomnak olyan szándékokat tulajdonítsanak, amelyek — amennyiben ezek a sottogások hitre találnának — ezeknek az államoknak Németországgal való szembehelyezkedéséhez vezetnének. Annak ellenére, hogy mind román, mind pedig német részről hangsúlyozottan rámutatnak eme hírek képtelenségére, mégis zavartalanul folytatják, különösen Anglia részéről annak a hírek a terjesztését, hogy Németország ultimátumot intézett Romániához és arra törekszik, hogy Romániát gazdaságilag alávesse a német birodalomnak. Ezzel szemben gondosan elhallgatják az igazságot, vagyis azt, hogy Bukarestben ez idő szerint mindkét félre nézve hasznos gazdasági együttműködésről tárgyalnak.

Ezekkel a rágalmozásokkal Beográdban is kísérleteznek. A német birodalom azonban azon a nézeten van, hogy az erős független Jugoszlávia, amely olyan uralom alatt él, aminőt kíván, egyfelől nemzeti szükségesség, másfelől az európai szilárdság tényezője. Az említett intrikák Beográdban azt akarják elhitetni, hogy Németország — a német birodalmi politika elveivel ellentétben — előnyben részesíti a szeparatista törekvéseket.

A Havas-iroda azonban még tovább megy és arról ír, hogy Szófiában nagy a nyugtalanság. Mindezekből kitűnik, hogy ennek a hírügynökségnek a közleményei csak azt célozzák, hogy nyugtalanságot keltsenek a világban. Ezt a durva hazugságot nem annyira a bolgár politikai körök befolyásolása, mint inkább a külföldi közvélemény megtévesztése céljából terjesztik. A nyugati hatalmak azt is állítják, hogy Németország nem tartotta be a müncheni egyezményt és hogy minden felelősség Németországra hárul.

Anglia már eléggé felkészült az önvédelemre

A Daily Express nem tart háborútól

Londonból jelentik: A Daily Express annak a véleményének ad kifejezést, hogy nem lesz háboru és több jel arra mutat, hogy a német birodalom mérsékletet akar tanúsítani. Ezzel szemben több angol lap riasztó jelentéseket közöl. Egyes lapok azt írják, hogy Hitler állítólag vezérkari értekezletet hívott össze Berlinbe.

A Daily Mail szerint Anglia az önvédelemre már eléggé fel van fegyverkezve, de ha a Németországtól keletre fekvő államok védelmére kötelezettséget vállalna, akkor újja kell alakítania, ami az általános hadkötelezettség bevezetését jelenti.

Mussolini politikája az Adrián: A teljes béke

Rómából jelentik: Valamennyi olasz lap közli az albániai olasz katonai akcióra vonatkozó cáfolatot. A Lavoro Fascista című lap a cáfolat közlése mellett kommentárt is közölt. A kommentárban hangoztatják, hogy Mussolini adriai politikájának alapja a béke. Mussolini Olaszország keleti határain stabilizálta a viszonyokat. Mussolini politikáját a külföld hamis hírei nem befolyásolják. Mussolini politikájának problémái nem az Adrián vannak.

Az engedékenységek végső határa

A demokráciák megbékülési politikáját a hatalmi politika váltotta fel

Budapestről jelentik: Az Est londoni tudósítójának értesülése szerint az angol kormánykörök felfogása arra mutat, hogy a nyugati demokráciák elérkeztek engedékenységek végső határához. A megbékülési politikát hatalmi politika váltotta fel és ezt a felfogást már Chamberlain is magáévá tette. Ezzel az angol külpolitika teljesen új tervekre tér át.

A Daily Mail szerint az angol kormány formális ajánlatot tett Majszki londoni szovjetkötvetnek olyan paktumhoz való csatlakozásra, amelyben Anglia, Franciaország és más államok készségüket nyilvánítanak arra, hogy szembeszállnak a német célokkal.

A hétfői angol minisztertanács

Londonból jelentik: A hétfő délelőtti minisztertanácson Runciman és Hoare kivételével valamennyi miniszter résztvett. A minisztertanács beható vizsgálat tárgyává tette Henderson berlini angol nagykövet jelentését, amelyet a nagykövet nyomában megérkezésekor átnyújtott Halifax külügyminiszternek. A miniszterek helyeselték az elhangzott nyilatkozatokat, amelyeket délután Chamberlain és Halifax az alsóházban, illetve a lordok házában is megismételtek.

Hitler 25 évre biztosította Szlovákia határait

A német csapatokat a cseh helyőrségek lefegyverzése után vonják vissza Szlovákiától

Pozsonyból jelentik: Az United Press értesülése szerint az az egyezmény, amelyet szombaton írt alá Tiso, Ribbentrop és Durcsánszki, biztosítja Szlovákia függetlenségét és 25 évi védelmet nyújt Szlovákiának a német birodalom részéről. A szerződés szerint a német birodalom 25 évre biztosítja a szlovák állam határait. Szlovákia szuverén és független állam. Saját hadserege, saját külügyi szolgálata, saját valutája van. Szlovákia valutájának alátámasztására megkapja a volt cseh-szlovák nemzeti bank arany- és devizakészletének 15-20 százalékát. Ezenkívül megkapja a cseh-szlovák hadianyag nagy részét, amely most Szlovákiában van. Szlovákia — ha úgy kívánja — gazdasági és vámközösségre léphet a német birodalommal és ezt a kapcsolatot saját kívánságára ismét felbonthatja. A német csapatokat, amelyek most Szlovákiában vannak, ismét visszavonják, ha a

szlovákiai helyőrségekben levő csapatok lefegyverzését végre hajtották.

TUKA ÉS DURCSÁNSZKI
BERLINBEN

A legújabb jelentések szerint Pozsonyból hivatalosan közölték, hogy Tuka Béla miniszterelnök, lyettes és Durcsánszki külügyminiszter hétfőn délelőtt három gazdasági szakértő kíséretében Berlinbe utazott, a német-szlovák gazdasági tárgyalások megkezdésére.

Kárpátaljai minisztérium alakul Magyarországon

Budapestről jelentik: A képviselőház folyosóján hétfőn az a hír terjedt el, hogy rövidesen sor kerül a Kárpátaljai ügyeinek intézésére szolgáló minisztérium felállítására.

Anglia lázasan fegyverkezik

Daladier: Meg kell menteni az emberi jogokat és a szabadságot — Göring: A német nép fogadalmat tesz, hogy megőrzi Hitler nagy alkotását — Németbarát tüntetések Memelben — Éles német sajtótámadás Anglia ellen

Berlinből jelentik: Hitler kancellár vasárnap este 7 óra 30 perc körül Berlinbe érkezett. A pályaudvaron Göring, Ribbentrop, Göbbels és Funk miniszterek, a nemzeti szocialista párt vezetői, a hadsereg kiküldöttjei, az olasz és japán nagykövetség, az olasz és magyar katonai attasé és más előkelőségek várták. Göring a német nép nevében üdvözölte Hitlert. Kijelentette, hogy a német nép teljes bizalommal viseltetik vezére iránt és kezébe tette le sorát. A német nép fogadalmat tesz, hogy megőrzi azt a hatalmas művet, amelyet a Vezér alkotott. A német főváros népe a görllitzi pályaudvartól a kancellári hivatalig vezető utvonalon tomboló lelkesedéssel ünnepelte Hitlert.

A FRANCIA SZENÁTUS MEGSZAVAZTA A FELHATALMAZÁSI TÖRVÉNYT

Párisból jelentik: A francia kormány felhatalmazási javaslata vasárnap délután került a szenátus pénzügyi bizottsága elé. A bizottság ülésén Daladier miniszterelnök beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy haladéktalanul meg kell tenni minden katonai, pénzügyi és gazdasági intézkedést, amelyet a határok megvédelme szükségessé tesz. Vitába szállt azzal a felfogással, amely szerint a felhatalmazási javaslat letérést jelent a törvényesség útjáról. Szólt a müncheni egyezményről, mely — mint mondotta — rendkívül erős erkölcsi alapot ad a mostani helyzetben a francia és angol politikának. Végül kijelentette, hogy a kormány — amennyiben annak idején szük-

A müncheni egyezmény azonban megszűnt és megszűnt a francia-német nyilatkozat is. Lehetséges, hogy hamarosan kivételesen borzalmas viszonyok jönnek, amelyekhez állást kell foglalnunk. Ezért kéri a kormány a korlátlan, kivételes felhatalmazásokat. Ha a haza védelméről van szó, megszűnnek a személyes érdekek. A munkásosztály már felelt hívásunkra. Az állami iparvállalatoknál már bevezették a 48-50 órás munkahetet. Ha szükség lesz rá, a kormány elhatározza, hogy ezt a munkaidőt a magánvállalatokra is kiterjeszti. Ma meg kell menteni azt, amiért érdemes élni: az emberi jogokat és a szabadságot.

A szenátus végül 286 szavazattal 17 ellenében megszavazta a felhatalmazási javaslatot. (A. A.)
A Havas-iroda jelentése szerint Lebrun elnök vasárnap aláírta a felhatalmazási törvényt.

TANÁCSKOZÁSOK LONDONBAN ÉS PÁRISBAN

Londonban vasárnap egész napon át egymást követték a politikai tanácskozások. Chamberlain miniszterelnök lord Chaffield nemzetvédelmi minisztert, Sir Horace Wilsont és Inskip dominiumügyi minisztert fogadta. Halifax külügyminiszternél Majszki szovjetkötvet tett látogatást. Neville Henderson berlini angol nagykövetet a délutáni folyamán megérkezett Londonba és azonnal felkereste Halifax külügyminisztert.

Párisi jelentés szerint a berlini francia nagykövetet jelentéstétel céljából Párisba hívták. A nagykövetet hétfőn reggel érkezett meg

ségesnek látszik — a kivételes hatalom meghosszabbítását fogja kérni.

A szenátus pénzügyi bizottsága 25 szavazattal 2 ellenében hozzájárult a különleges felhatalmazás megadásához.

A szenátus plénuma haladéktalanul megkezdte a felhatalmazási javaslat vitáját. Az előadó hangoztatta, hogy Franciaország belső viszonyaiban az utóbbi időben javulás mutatkozott, a külső veszélyek azonban egyre fokozódnak. Dolgoznunk kell Franciaország erkölcsi és anyagi megszilárdulásán — mondotta. — A francia nép továbbra is hű marad a szabadság-eszményekhez és minden erejével azon lesz, hogy a békét és az ország biztonságát fenyegető veszedelemeket elhárítsa.

Az előadó után Daladier miniszterelnök szólalt fel és többek között ezeket mondotta:

— Nem akarok a szenátus előtt meaculpázni. Ezt nem tettem a kamarában sem. Franciaország volt az egyetlen nemzet, amely a múlt év szeptemberében több, mint egy millió embert mozgósított. Ha akkor valaki háborus vállalkozásba kezdett volna, Franciaország megtette volna kötelességét. Renciman lord jelentéséből világosan látni, hogy a németek és csehek nem élhetnek együtt. Ezért tárgyalások indultak meg, mert ez a módszer jobb a háborúnál. Ezeket a megbeszéléseket nem sajnálom, mint ahogy nem sajnálom a francia-német közös nyilatkozatot sem. Nem sajnálkozom amiatt, hogy hónapokon keresztül minden erőnköt a háboru elhárítására törekedtünk.

Párisba.

Bonnet francia külügyminiszter vasárnap a lengyel és a litván követet, valamint Beranger szenátort, a szenátus külügyi bizottságának elnökét fogadta.

MINISZTERTANÁCS LONDONBAN

A Havas-iroda londoni értesítése szerint az angol kormány hétfőn délelőtt rendkívüli minisztertanácsot tartott. Chamberlain miniszterelnök délután az alsóházban nyilatkozott Nagybritannia politikájáról. A nyilatkozatot a lordok házában lord Halifax külügyminiszter megismételte.

Londoni diplomáciai körökben

azt hiszik, hogy Anglia egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik, amíg nincsenek értesülései azoknak a kormányoknak állásfoglalásáról, amelyekkel a legszorosabb együttműködésre vonatkozó intézkedéseket meg lehetne tenni. Ezzel kapcsolatban különös jelentőséget tulajdonítanak Majszki szovjetkötvet látogatásának. Az angol kormány beható értesüléseket óhajt Romániából is és szeretné jól ismerni a német birodalom vezetőinek legközelebbi szándékát is.

A Völkischer éles támadása Anglia ellen

Berlinből jelenti az Avala: A Völkischer Beobachter megállapítja, hogy Anglia magatartását a megértés teljes hiánya, a politikai és erkölcsi tudatlanság, a nyílt ellenségeskedés és az erkölcsi nagyzási hóbort jellemzi. Ha az angol miniszterek — írja a lap — valóban az angol nép igazi véleményét fejezik ki, akkor a jövőben Angliában Németország természetes fejlődésének meggyőződéses ellenségét kell látnunk. Ekkor Németország kénytelen lesz az Angliával való megegyezés minden reményét eltemetni és teljesen megváltoztatni politikáját Angliával szemben. Milyen joggal bírálja Anglia az autonóm cseh állam békés megszállását a német birodalom részéről, akkor, amikor Arábia egy részét tüzzel-vassal el akarja szakítani?

ANGLIA FEGYVERKEZIK

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda értesülése szerint a szombati minisztertanács elhatározta, hogy nyomban nagy gyorsasággal végrehajtja a fegyverkezési programot. A nemzetvédelmi miniszter a kormány többi tagjával együtt hadászati terveket készít elő.

GAMELIN STRASSBURGBAN

Strassburgból jelenti az Avala: Gamelin tábornok, a francia vezérkar főnöke vasárnap a strassburgi tartalékos tisztek gyűlésén beszédet mondott. Valamennyien büszkeséget érzünk — mondotta — amikor azon a helyen állunk, ahol Kléber szobrát őrzik. Ez a hazafias érzés hatalmas erőt jelent. Mi semmiféle idegen birtokot nem akarunk, de becsületesen és erélyesen megvédjük azt, ami a miénk. Ezekben a komoly órákban gondoljon minden francia arra, hogy egy nagy nemzethez tartozik, amely a legnemesebb eszményeket hordozója és ezeket az eszményeket minden eszközzel megvédi.

KATONAI SZEMLE PRÁGABAN

Prágából jelentik: Vasárnap délelőtt a prágai Vencel-téren nagyszabású katonai szemle volt, melyen megjelent Beran miniszterelnök, a cseh kormány tagjai, Fiala tábornok, a cseh vezérkar főnöke és a cseh hadsereg több magasrangú tiszte. Német részről megjelent Frank Hérman, a birodalmi védnökékké kinevezett Neurath báró államtitkára. A szemle végén a német csapatok díszmenetben vonultak el Blaskowitz gyalogsági tábornok, a harmadik német hadsereg parancsnoka előtt.

NÉMETORSZÁG NEM INTÉZETT ULTIMÁTUMOT ROMÁNIÁHOZ

Bukarestből jelentik: A vasárnap reggel román lapok közlik a hivatalos Orient Rádió hírvégnyökösség szombat esti cáfoló nyilatkozatát, amely a leghatározottabban visszautasítja azt az állítást, hogy a német-román gazdasági tárgyalások során Németország állítólag ultimá-

A Havas-iroda londoni jelentése szerint Balfour kapitány, Anglia helyettes külügyi államtitkára, vasárnap este visszaérkezett Párisból. Balfour kapitány magánlátogatáson volt a francia fővárosban.

CHAMBERLAIN GYÖRGY KIRÁLYNÁL

Londonból jelentik: VI. György király vasárnap este kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt, aki több, mint egy órát töltött az uralkodónál.

tumot intézett volna Romániához. Ezzel kapcsolatban a román lapok jelentést közölnek, amely szerint Tatarescu párisi román követ Bonnet külügyminiszternél tett látogatása után az újságíróknak hasonló cáfolatot adott. Ugy tudják, hogy a londoni román követ hasonló értelemben tájékoztatta az angol kormányt.

NÉMETBARÁT Tüntetések MEMELBEN

A német távirati iroda jelentése szerint Memelben vasárnap avatták fel I. Vilmos német császár helyreállított emlékművét, amelyet a litvánok 16 évvel ezelőtt ledöntöttek. Az ünnepség résztvevői a német birodalomhoz való csatlakozás mellett tüntettek.

Az Avala berlini jelentése szerint Urbsis József litván külügyminiszter, aki szombat este Romából Berlinbe érkezett, hétfőn látogatást tett a német külügyi hivatalban. Megbeszéléseinek tartalma még nem ismeretes.

TELEKY ÉS CSÁKY RÓMAI UTJA

Rómából jelenti az Avala: A Corriera della Sera budapesti tudósítója szerint Teleky és Csáky magyar miniszterek április közepén hivatalos látogatásra Rómába érkeznek.

AZ AMERIKAI NAGYKÖVET EGYELŐRE NEM TÉR VISSZA BERLINBE

Washingtonból jelenti az Avala: Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint Roosevelt elnök szombaton elhatározta, hogy Németország magatartása következtében bizonytalan időre meghosszabbítja Wilson berlini amerikai nagykövetet otthoni tartózkodását, washingtoni politikai körökben kijelentették, hogy Roosevelt elnök ezt az elhatározását röviddel von Rath tanácsos halála után kitért németországi zsidóellenes zavargások után hozta meg, újabb döntésre tehát nem volt szükség. Ami a Németországgal való további diplomáciai kapcsolatokat illeti, e tekintetben Washington még nem foglalt állást.

HUDSON VARSÓBAN

Varsóból jelenti az Avala: Róbert Hudson, az angol tengerentúli kereskedelem minisztere vasárnap délután Londonból Varsóba érkezett. Kiséretében van Ashton-Gwatkin, a külügyminisztérium gazdasági osztályának vezetője és még öt szakértő. Hudson a lengyel kereskedelmi és pénzügyminiszterrel, de emellett Beck külügyminiszterrel is megbeszélést folytat majd, ami annyit jelent, hogy utazásának nemcsak politikai, de gazdasági jellege is van. A lengyel gazdasági és pénzügyi körök, valamint a lengyel sajtó szívesen üdvözi az angol minisztert.

NORVÉGIA NEM KIVÁNJA, HOGY SEMLEGESSÉGÉT SZAVATOLJÁK

Osloból jelenti az Avala: A norvég parlament elnöke vasárnap nagy beszédet mondott, amelyben az angol parlamentben Norvégia és a kis államok védelméről elhangzott kijelentésekkel kapcsolatban megápitotta, hogy Norvégia tudomásul veszi és sokra becsüli az angol törvényhozás két házában megnyilvánult rokonszenvet, de nem kért és a jövőben sem kér ilyen nyilatkozatot egyetlen hatalmi csoporttól sem. Sohasem hittünk egyetlen hatalom biztosítóiban sem — mondotta. Semlegességi politikánk csak saját

tulajdonságainkon s azon az elhatározásunkon alapulhat, hogy országunk teljes semlegességét mindenki vel szemben megvédjük. Az egyhangulag szavatolt semlegesség igen könnyen megszüethet.

120 HARCICOCSI PRÁGA UCCÁIN

Prágából jelentik: Prágának és a megszálló cseh területnek hangulata szemelláthatóan lecsillapodott. Ez nem utolsó sorban a pénteken és vasárnap tartott nagyarányú katonai felvonulásnak tulajdonítható. A volt cseh főváros népe sokáig nem fogja elfelejteni a motoros alakulatoknak, elsősorban a 120 harcikosnak Prága uccáin való végigvonulását. A város felett cikkázó repülőgépek szintén lenyűgöző hatást tettek a tömegre.

TUKA BETEGEN FEKSZIK POZSONYBAN

Pozsonyból jelentik: Az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy Tuka helyettes miniszterelnök Budapestre, más hírek szerint pedig Berlinbe utazott tárgyalások céljából. A híreknek újabb tápot adott az, hogy Tuka nem jelent meg azon a szombati ünnepségen, amelyen felszólalását várták. Ezzel szemben pozsonyi hivatalos helyről szerzett értesülés szerint a Tuka külföldi utazásáról elterjedt hírek alaptalanok. Tuka Béla dr. betegen fekszik pozsonyi lakásán.

Moscicki: Lengyelország nem köti sorsát másokhoz

A lengyel-magyar barátság ünneplése a beszéki határállomáson

Budapestről jelentik: A magyar csapatok Kárpátján egyre több helyen érik el a lengyel határt s a régóta várt közös magyar-lengyel határ lassanként összefüggő határvonalá válik. Vasárnap déln a Beszkid hegy ormától néhány kilométerre, a lengyel területen fekvő beszéki vasútállomáson folyt le lelkes baráti ünnepség a magyar és a lengyel hadsereg kiküldöttjei között. Erre a baráti ünnepségre honvéd-diszszázad érkezett Kiszszolyváról vonaton a beszéki vasútállomásra. Ugyanakkor ideérkezett Bély Alajos vezérkari ezredes, továbbá Nemes József ezredes, Munkács kormánybiztosa, Engelbrecht István, Munkács polgármestere és több más katonai és polgári előkelőség.

A magyar és lengyel lobogókkal díszített vonat áthaladt a határon levő három kilométeres alagúton és déli 12 órakor érkezett a beszéki állomásra. Az állomást erre az alkalomra fenyőfűzerekkel és lobogókkal pompásan feldíszítették. Az állomás épületére magyar nyelvű felírást helyeztek el: Eljen a magyar hadsereg! A sinek mentén lengyel diszszázalaj sorakozott fel. Lembergől és Varsóból külön vonat hozta az érdeklődőket s a környék lakossága is összegyűnt az állomáson. Az ünnepség a magyar és a lengyel himnusszal kezdődött, majd Fabrici lengyel hadseregtábornok mondott lengyel nyelvű beszédet, amelynek végén magyarul háromszoros éljenti kiáltott Horthy kormányzóra.

A háromszoros éljenti a kivonult lengyel diszszázalaj és a közönség is megismételte. Ezután Bély Alajos vezérkari ezredes beszélt. A magyar és a lengyel nemzet sohasem állt egymással szemben — mondotta. A közös határ most megszületett s a jövő nemzedék feladata, hogy azt minden időkre megőrizze. Felemlítette, hogy a lengyel nemzet nagy fiának, Pilsudszky Józsefnek ma van a nevénapja s egyben halálának évfordulója is. Pilsudszky nevét és emlékét a magyar honvédség is el nem muló tisztelettel és kegyelettel őrzi. Beszéde végén Moscicki elnököt éltette. Végül Nemes József ezredes mondott a magyar polgári hatóságok nevében beszédet, amelyre lengyel részről Grösser lemergi vasutigazgató válaszolt. Az ünnepség után a lengyel villásreggelin látták vendégül a magyar kiküldötteket és megvendégelték a magyar diszszázadot is.

ÜNNEPI MISE KRAKKÓBAN

Krakkóból jelentik: A közös lengyel-magyar határ megteremtése alkalmából a krakkói székesegyházban ünnepi hálaadó mise volt, amelyet a krakkói püspök celebrált.

A megjelentek sorában ott voltak a hatóságok képviselői, a krakkói magyar konzulátus kiküldöttjei, a magyar-lengyel társaság tagjai, a Krakkóban élő magyarok és az egyetemi ifjúság küldöttel.

A sok kísérletezés csak pénzébe fog kerülni...

és mégsem lesz esetleg megelégedve. Menjen rögtön szakemberhez, az mindig a legjobb. Jöjjön hozzám, nálam meg fogja kapni, amit keres és biztosan nem lesz panasz.

DIESLER rövid- és divatárú kereskedés

Novi Vrbas—Novi Sad, Kralja Petra II. ul. 112.

Egyébként Krakkóban vasárnap kiállítás. A megnyitás alkalmából nyitották meg ünnepélyes keretek között a magyar képzőművészeti kapcsolatokat méltatták.

Lengyelország nem köti sorsát másokhoz

Varsóból jelentik: Moscicki elnök vasárnap Pilsudszky tábornagynévpia alkalmából rádióbeszédet mondott Rydz-Smigly tábornagynak és a kormány tagjainak jelentésében. Méltatta a lengyel állam megalkotójának érdemeit és utalt arra, hogy a lengyel függetlenség husz éve alatt Európa politikai képe mily erős változásokon ment keresztül. Kijelentette, hogy a lengyel nép ma, négy évvel Pilsudszky halála után közelebb került Pilsudszky végrendeletének teljesítéséhez, mint valaha. Megállapította Moscicki, hogy az utóbbi évek sikerei Pilsudszky eszméinek diadalát jelentik. Az elhunyt nagy lengyel államférfi mindig hangoztatta az erős lengyel hadsereg szükségességét. Lengyelország nem köti sorsát és jövőjét másokhoz, mert tudja, hogy a szabadság saját erejének és saját harcának eredménye.

BUDAPEST CÁFOLJA A KÜLFÖLDI RÉMHIREKET

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli: Egy nyugat-európai hírügynökségnek Eperjéről kelt az a jelentése, amely szerint a Kárpátaljára bevonuló honvédszervezetek letartóztatásokat hajtottak végre és sanyargatják a lakosságot. Magyarországon nagy felháborodást keltett. A tudósító azt a hírt is világgá kürtölte, hogy a magyar csapatok tüzériai tűz alá vettek egy szlovák községet, amely husz kilométernyire van a határtól. Ilyen szemellátható hazugságokat cáfolni összegegyeztetetlen a magyar hadsereg becsületével és tekintélyével, mert a Kárpátalján tartózkodó magyar és

külföldi újságírók egyértelműen megállapították, hogy e terület lakossága a honvédeket valóságilag megváltókként üdvözölte, mivel a honvédség a lakosság hosszú szenvedései és a borzalmas anarchia után helyreállította az élet- és vagyonszabadságot. A minden alapot nélkülöző rémmesék terjesztése a leghatározottabban elítélendő, mert ezek csupán a tájékozatlan külföldi közvélemény megtévesztését célozzák.

ŐRZIK A ROMÁN HATÁRT

Mármarosszigetről jelentik: A román határőrséget megerősítették és a magyar határőrséghez is sorkatonaságot osztottak be.

Lebrun francia elnök ma érkezik Londonba

Ismét Lebrunt választják meg a francia köztársaság elnökévé

Londonból jelentik: Londonban nagy előkészületeket tesznek Lebrun francia köztársasági elnök és feleségének fogadtatására. Lebrun ma, kedden délután érkezik Londonba. A londoni uccákon zászlóerdő leng és a bevonulás utvonalaik különösen feldíszítették.

A lapok nagy cikkeket foglalkoznak a látogatással, amelynek különleges jelentőséget tulajdonítanak. Az Observer szerint a francia köztársasági elnök látogatása az együttes eszményeknek és a barátság nagy manifesztációja lesz. A francia és a brit nemzet ma is a nagy emberi eszmények, a szabadság ideáljának védelmébe állnak, miként azt 1914-ben tették.

Párisból jelenti a Havas: A komoly külpolitikai helyzettel kapcsolatosan a francia politikai körök különösen nagy gonddal készülnek az április 5-iki elnökválasztásra. Parlamenti körökben sok híve van annak a megoldásnak, hogy Franciaország új elnöke ismét Lebrun legyen. Ezek a politikai körök rámutatnak arra, hogy Lebrun az elmúlt hét év alatt a legviharosabb külpolitikai események közpette is nagy tapintattal töltötte be magas funkcióját, ezen a téren sok értékes tapasztalatot szerzett és így ma az ő elnöksége lenne a legértékesebb, annál is inkább, mert Lebrun személyi tekintélye a kül- és belpolitikai viharok ellenére is növekedett.

Hír szerint Lebrun Londonból való visszatérése után felkeresik a legtekintélyesebb francia politikusok és felkérlik, hogy továbbra is vállalja az elnöki tisztséget. Lebrun — mint ismeretes — nem vállalta az újbóli jelöltetést, azonban bizonyosra veszik, hogy ha valamennyi párt mellette foglalna állást, az ország érdekében engedne a kérésnek.

Lebrunon kívül, mint legesélyesebb jelöltek Bouisson volt parlamenti elnököt és Queuille földművelésügyi minisztert emlegetik. Queuille csak abban az esetben fogadja el a jelölést, ha a radikális párt másik három tagja, Zaneney, Herriot és Daladier nem igényeli az elnöki tisztséget.

TELEKI ÉS MUSSOLINI TÁVIRATVÁLTÁSA

Budapestről jelentik: Teleki miniszterelnök Kárpátjának Magyarországhoz való visszatérése alkalmából Mussolinihoz a következő táviratot intézte:

— Mélyen meghatva attól a történelmi pillanattól, amikor a magyar csapatok hosszú idő óta először érték el Magyarország ezeréves határát, hálával gondolok Nagyméltóságodra, aki Európa államférfiai közül elsőnek ismerte el ennek az országnak az igazságát és aki több, mint tíz esztendő óta számtalan tanujelét adta Magyarországra iránti barátságának és érdeklődésének. Egyik régi nemzeti törekvésünk mostani megvalósulásának örömteljes alkalmából bátor vagyok Nagyméltóságodnak legszívélyesebb üdvözléteim és legőszintébb nagyrabecsülésem nyilvánításával együtt az egész magyar nemzet háláját kifejezni.

Mussolini a következő távirattal válaszolt: Az olasz nép osztozik a magyar nemzet örömeiben ebben a történelmi pillanatban. Köszönöm Nagyméltóságod szívélyes táviratát és viszonozom azokat az igazi barátságából fakadó érzelmeket, amelyek azt sugalmazták.

MIT JELENT MAGYARORSZÁGNAK KÁRPÁTALJA?

Az 1930-as adatok szerint az akkori Ruténföld körülbelül 12 ezer négyzetkilométernyi területű volt és népsűrűsége 57 fő kilométerenként, lakossága pedig 752.615 ember. Ebből

a ruszin nép létszáma körülbelül 500.000 főre tehető.

A duklai szorosnál kezdődik ez a táj. A Kárpátok itt homokkőformációk s a Tisza forrásvidéke jelenti a terület végső keleti határát. A vidék szegény és egyenlőtlenül van erdőszítve. Havasi legelők váltakoznak öserdőkkel. Délen bőven terem a bor, a buza és ezek az életet jelentő területek ma Magyarországon. Nyersanyagok ezen a területen csak ritkán fordulnak elő. Az egész vidéket a naturálgazdasági állapot és egy ősi, hagyományos paraszti életforma jellemzi. A népszaporaság igen magas:

a Ruszinföld Cseh-Szlovákia legjobban szaporodó területe volt.

Az analfabétizmus még ma is 40 százaléknyi. Jellemző, hogy míg Csehországban az 1920—1930 közti időben a népszaporaság 6,5 százalék, Morvaországban 6,7 százalék, Szlovákiában 11,1 százalék, addig a Ruténföldön 20 százalék volt!

A ruténföld területének mintegy 50 százalékát erdő borítja és ezeknek a hegyeknek visszakerülte

egyszeriben megoldja Magyarországnak faimportjának kérdését

kedvező irányban. Az északi területeket erdő borítja, kelet felé a bükk uralkodik és délen a tölgy. Ha a Ruténföld és lakossága és Magyarország közös javára van az a körülmény, hogy a lakosságnak életszükségletét jelentő faipar és faosztás Magyarországra felé megnyílik, ugyan ilyen jelentős az is, hogy az éhező lakosság hozzájut végre az Alföld terményeihez.

Máramaros megyének a só volt a legfőbb kincse s nem elmellőzendők a körösmezei petróleumforrások. Ereg hegyeiben az erdő uralkodik: a hegyekben elfordul mészkő, márvány, jaspis, opál, hegyi jegec, a la-

posabb hegyeken porcellánföld és agyag.

Igen gazdag Bereg-megye ásványos forrásokban és gyógyfürdőkben:

igy a hársfalvai savanyuvíz, a szinyáki kénfürdő, ásványvíz fakad Szolyván, Királyszálláson, Polenán, Paulován, Ploszkán, Szarvaskuton, Zánykán és Iványiban; az ismert források száma meghaladja a harmincat. Ung-megye porcellánföldet ad,

keveset és külön ki kell emelni a kitünő szerednyei borokat.

A magyar turisztika örömét lelheti majd az eddig alig méltányolt nagyszerű hegyekben és a népelet kutatója ősi, romlatlan parasztleletet, csodálatos, mély és színes népművészetet talál. Különösen nagyon figyelemre érdemesek az ősi fatemplomok, melyek az ósláv és magyar történelmi hagyomány összelekezőséből születtek.

Franciaország az utolsó emberig kitart

Hatvanezer emberrel megerősítették a Maginot-vonalat

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök kijelentette, hogy Franciaország az utolsó emberig kitart. A Maginot-vonalat 60.000 emberrel megerősítették és behívták az erődíjmentes területre különlegesen kiképzett tartalékosokat is.

Párisban lázas diplomáciai tevékenység folyik. Francia felfogás szerint az angol kormány most már komolyan kell foglalkoznia azzal a lehetőséggel, hogy Romániának, Görögországnak és Törökországnak támogatást nyújtson és olyan támogatást, amelyre nem ezek az országok szolgáltatnának okot, tengeri úton is csapatokat küldjön segítségül. Franciaországot viszont katonai szerződések kötelezik Lengyelország, Jugoszlávia és Románia megsegítésére.

Miniszterek utazása

Beogradból jelentik: Tomics Jevrem kereskedelmi miniszter Krpán osztályfőnök, Petrovics a külkereskedelmi intézet igazgatója és Jankovics Sztanoje kabinetfőnök kíséretében vasárnap Oszijeken tett látogatást. A minisztert Kresics kamarai elnök vezetésével Oszijek közgazdasági életének vezetői fogadták. Plavics kereskedelmi kamarai titkár ismertette a miniszterrel Oszijek közgazdasági köreinek kívánságait, Galovac és Godecki pedig az oszijekai piac szükségleteiről számoltak be.

Tomics Jevrem kereskedelmi miniszter nagy figyelemmel hallgatta az előterjesztéseket és ígéretet tett, hogy mindent megtesz Oszijek gazdasági körei érdekében. Délután a miniszter elhagyta Oszijeket és tegnap reggel a zagrebi gyorsvonattal visszatért Beogradba.

Ruzsics Viktor igazságügyminiszter tegnap visszatért Beogradba. Ugyancsak visszatért szemleutjáról Pantics Ljubomir erdő- és bányaiügyi miniszter is.

Volosin plébános Beogradba érkezett, ahonnan Londonba utazik

A volt kárpátukrán miniszterelnök Kolostorba vonul

Beogradból jelentik: Msgr. Volosin Ágoston plébános, Kárpátukrán volt miniszterelnöke, aki bukása után Romániába menekült, Máramaroszigeten, Kolozsváron és Temesváron át Beogradba utazott, ahova vasárnap este érkezett meg. Volosin plébános legszűkebb munkatársával, többek között Stefan Ágoston volt közoktatási miniszterével együtt a beogradai Grand Hotelben vett szállást.

A beogradai újságírók tegnap délelőtt felkeresték Volosin plébánost, aki többek között kijelentette, hogy két megbízottját Budapestre küldte,

akik a magyar kormánnyal Kárpát-ajla autonomiájáról tárgyalnak.

Volosin plébános néhány napot Beogradban tölt, majd Krizevcire utazik, ahol Nyárádi Dénes görögkatolikus püspököt látogatja meg, aki apostoli vizitátor volt Kárpát-ajlán és így Volosin plébános feltevése volt. Volosin Jugoszláviából Londonba utazik, ahol egy ideig marad.

Élete további részét — tekintve, hogy március 15-én betöltötte 65. életévét, kolostorban akarja eltölteni.

Félholtra verték a mezőőrt,

mert figyelmeztette őket, hogy ne engedjék tőlük háziállataikat

Szuboticáról jelentik: A szuboticiai törvényeseken tegnap délelőtt tárgyalta dr. Szubotics Sztahinya bűntető egyesbíró Raffay Pál és vadházastársa, Baranyi Piroška bűnügyét. A vádirat szerint Raffayék a múlt év május 28-án súlyosan összeverték Szalápi István mezőőrt.

A tárgyaláson a vádlottak beis-

merésben voltak. Kijelentették, hogy Szalápi olyan kihívóan szólította rendtartásra őket, hogy elveszítették önuralmukat és erős felindulásukban támadták meg. A sértett elmondja, hogy a kritikus napon a Bajai-uti szőlőkben észrevette, amint Raffayék háziállatai a szőlőbe járnak legelni. Mondta nekik, ne engedjék ki állataikat, mert a kárte-

ITT A GRIPPE!

A legjobb szer GRIPPE ELLEN a DIGRIPIN

A DIGRIPIN jól ismert és kipróbált szer grippe, nátha, köhögés, reuma, migrén és más lájaidalmak ellen. A Digripin gyors hatása miatt nélkülözhetetlen Készít: Mr. J. Divild gyógyszer-tára, Noviszad, Kr. Marija buivar 7. Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy flota, tizenegy darab ára 20,- dinar Reg. pod 3. br. 2265/37

vésért őket teszi majd felelőssé. Raffay erre két téglát vágott hozzá, majd a házból kifutó vadházastársával botokkal támadt rá és kiverte a szemét, valamint 4 oldalbordáját betörte.

A koronatanu Juhász Béla szerint a vádlottak még akkor is ütlegettek Szalápi, amikor a férfi már súlyos sérülésekkel eszméletlenül feküdt a földön.

A bíróság a tanuvallomások és perbeszédék után ítéletet hirdetett, bűnösnek nyilvánította a házaspárt és Raffayt 3. a feleségét pedig egy-havi fogházra ítélte, a sértettet kártérítési keresetével polgári bírósághoz utasították.

Lengyelországban 42 gyermek a tóba fulladt

Varsóból jelentik: Az »Ilustrovani Kodjenik« híradsása szerint Kjezenice közelében borzalmas gyermek-szerencsétlenség történt. Egy iskola tanulóit tanítóik vezetésével kocsolyáztak és csuszáltak egy tó jegén. A jég azonban vékony volt és beszakadt a gyermekek alatt, akik közül negyvenketten a vízbe fulltak. A tanítóknak mindössze három gyermeket sikerült megmenteniük.

A nemzetközi feszültség miatt elmaradt a palesztinai zsidók általános sztrájkja

Jeruzsálemből jelentik: Az összes zsidó szervezetek, a földmivesek kiküldöttei, Tel Aviv város polgármestere és a zsidó nemzeti tanács elhatározták, hogy a nemzetközi feszültségre való tekintettel elhalasztják az általános sztrájkot.

Hercog főrabbi elrendelte, hogy március 21-én Palesztina egész területén szigorú böjtöt tartanak és imádkozzanak a zsidók a zsidó kérdés kedvező megoldásáért. Együttal felhívást intézett az egész világ zsidóságához, hogy csatlakozzon a vezekléshez.

A palesztinai arabok felszólították az összes arab népeket, hogy közvetítsenek az arab nemzeti ügy győzelme érdekében.

Egy palesztinai lap véleménye szerint új interparlamentáris konferencia ül össze, minden valószínűség szerint ez év áprilisában Kairóban. A konferencián az arab népek egyetemes politikájának alapvonalait határoznák meg.

BENES ELLENKORMÁNYT ALAKIT CSIKÁGÓBAN

Newyorki jelentés szerint Benes ellenkormányt akar alakítani. Hír szerint az ellenkormány megalakulására hamarosan sor kerül.

Per, amely három évtizede folyik és most sincs vége...

Husz vagy százmillió dinárt fog fizetni a beocsini cementgyár a beocsini görög felelő kolostornak?

Közgazdasági regény több változatban

— Saját munkatársunktól —

Drámai részletekben bővelkedik az a nagyszabású per, amely a görögkeleti egyház és a beocsini cementgyár között immár több mint harminc éve húzódik. A per — mint jól informált helyen értesülünk, — döntő fordulathoz érkezett. Mindkét részről őszinte az óhaj, hogy a per mindkét félt kielégítő békés meg egyezéssel érjen véget. A Cementgyár igazgatósága hajlandó lenne arra, hogy

mintegy husz millió dinárt kitévő kártérítést fizessen.

Az egyház, az ajánlatban szívesen látja, hogy a beocsini cementgyár végre véget akar vetni az áldatlan állapotoknak, ami a hajdani szerződő felek között immár annyi évtizede folyik, de összegszerűség tekintetében még távol vannak egymástól. Az egyházi hatóságok annak a bizottságnak jegyzőkönyvére hivatkoznak, amely még 1910-ben megkísérelte az ellentéteket kiküszöbölni és megállapította, a beocsini cementgyárnak kártérítési kötelezettségét. Akkor olyan kártérítési alapot vettek számításul, amely az időközben, a kerek harminc éven át kihasználta és cement anyagokat tartalmazó világhírű beocsini földek figyelembevételével ma már

legalább száz millió dinárra rugna.

Örülbelül arra a hatalmas összegre, amelyet a beocsini cementgyár a cementtermékek általános világkonjunktúrája és a jugoszláv építőipar évtizedeken át tartó pompás foglalkoztatása révén, különböző tartalékok és rendkívüli tartalékok címén, évi zárószámadataiban mint egyre hatalmasabb vagyontételeket évről-évre növel.

Mint ismeretes, a beocsini görögkeleti kolostor értékes földjeinek cementgyártási célokra való kihasználása még a múlt század hetvenes éveire vezethető vissza. Egy Ohrenstein nevű nagyiparos, a kolostor akkori vezetőjével, a kihasználás tekintetében igen jóvállás módon megállapodott. Közben a beocsini földek intenzívebb kihasználására részvénytársaság alakult, amely az annak idején bérbevett földeket megvásárolta. Elmulasztotta azonban, hogy a vételhez a kolostor felső egyházi hatóságainak, a patriarchátusnak jóváhagyását kérlelmezze.

1908-ban, a patriarchatus, az adásvételi szerződést perrel támadta meg és a per, máig sem ért véget. 1912. nyarán, az akkori magyar kormány a magyarországi görögkeleti egyház vagyongazdálkodását kormánybiztosságra bízta. A kormánybiztosság, a beocsini kolostor akkori vezetőségének megkeresésére, tekintet nélkül a még húzódó perre,

ujabb ötven éves kihasználási jogot biztosított a Cementgyárnak.

Évi bérösszegül 15.000 aranykoronát állapított meg. Ezt az újabb szerződés kormánybiztosság az akkori magyar kormányhoz jóváhagyás végett felterjesztette. Érdekes, hogy az akkori miniszterelnök

Wekerle Sándor ezt a szerződést visszautasította.

Nagyszerű finánciális érzékével már akkor egy későbbi nagy per gyuló anyagát látta meg benne. Ez a szerződés ha jogerőre lépett volna, maga után vonja a korábbi per visszavonását is, ami természetesen, a magyar kormány visszautasítása következtében, tovább folyt. A magyar kormány a per eldőltségéig megengedte, hogy a Cementgyár a földek kihasználását folytassa. Így működött a beocsini cementgyári üzem a világháború alatt, sőt azután is. A kolostor vezetősége azonban, a jóvá nem hagyott szerződésben előírt évi 15 000 aranykoronának megfelelő bérösszeget nem volt hajlandó átvenni, sőt felettes hatósága, a patriarchatus által annak idején megindított per értelmében a kérdés teljes rendezését állandóan sürgette. A Cementgyár erre az iloki járásbírósnál kísérleti perrel támadta meg a kolostort. Kérte a bíróságot, kötelezze az alperest az évi bérösszegnek megfelelő dinárok átvételére. Az iloki bíróság azonban megállapította, hogy mivel úgy a felsőbb egyházi hatóságok, valamint a hajdani magyar kormány a vonatkozó megállapodásokat nem hagyta jóvá,

a Cementgyár és a kolostor között tulajdonképpen már évtizedekkel ezelőtt minden jogviszony megszűnt.

A cementgyár az ítéletet a zagrebi feljebbviteli bíróságig vitte, ahol azt

megsemmisítették. Mái is érthetetlen okokból azonban, a kolostor vezetősége ezt az ítéletet nem felelőbete meg a semmitőszéknél.

Az 1912-óta folyó per költségeire a százazrek, amit a kolostor a Cementgyártól kapott, mind az utolsó paráig elusztak. Sőt sokkal több is. Ez idő alatt vagy legalább is a világháború befejezése óta, tehát mintegy husz év alatt, a beocsini cementgyár éni mintegy huszezer vasuti kőcsi cementet gyártott

és nagyszerű áron adott tovább anélkül, hogy abban a helyzetben lett volna, hogy az annak idején kikötött évi 15 000 aranykoronának megfelelő bérleti összeget megfizethesse.

Jugoszlávia leggazdagabb és mérhetetlen tartalékokkal rendelkező ipari vállalata, ezt az áldatlan állapotot, mint a jelek mutatják, most megunt. Egyezkedni kíván. Egyezkedni kíván azért, mert nem tartja ildomosnak, hogy az egyházzal már három évtizeden át pereskedjen, de egyezkedni kíván azért is, mert mint hírlik, mértékadó helyen rossz néven veszik, hogy a tartottan magas árral dolgozó, erősen kartellirozott cementgyár olyan mérhetetlen értékű földeket aknázz ki, amelyekért évtizedek óta egy parát sem fizet.

A vojvodinai gazdasági körök érdeklődéssel néznek a békés fejlemények felé. Remélik, hogy az egyházzal megkötendő béke után, a gyár végre kibékül fogyasztóinak százazzeivel is

és a cementárakat arra a nivóra szállítja le, amely a mai gazdasági helyzetnek megfelel. Tarthatatlanul magasak ugyanis a jugoszláv cement árai. Hogy a fejlett mezőgazdasági épületek, mezőgazdasági raktárak tekintetében még erősen hátramaradt, abban nem kis része van a cementkartellnek, amely a magas árat rendíthetetlenül tartja.

Uj angol csodarepülőgép

Londonból jelentik. Az angol légügyi minisztérium megrendelésére a Fairey repülőgépgyár háromévi kemény munka után, amelyet a legnagyobb titokban végeztek, most egy olyan új személyszállító repülőgépet kezd sorozatosan gyártani, amely valósággal forradalmi újítást jelent az aviatikában. Röviden összefoglalva arról van szó, hogy a Rairey gyár konstruktőrjeinek sikerült egy olyan repülőgéptípust feltalálni, amely repülés közben egyfedelű gépből hármikor kétfedelűvé, biplánná alakítható át.

Ez a találmány szinte beláthatatlan lehetőségeket tár fel és különösen nagy jelentősége van ma, amikor a repülőgépek gyorsasága már már kezd elérni az alkalmasint végső határt jelentő 1000 kilométert. Az angol légiflottának már ma is vannak harci gépei, amelyek óránként 650 kilométeres sebességgel szállanak, úgyhogy a gépfegyverek leszerelése után, csekély változtatásokkal óránként 750 kilométeres sebességet is el tudnak érni egyenes vonalban való repülésnél. Ez annyit jelent, hogy ugynevezett »bukórepülésnél« a gépek sebessége megközelíti az ezer kilométert.

A nagy sebességnek egy nagy hát-

ránya van: mennél nagyobb a gépek gyorsasága,

annál nagyobb a leszállási gyorsaság

is, viszont annál lassabban emelkednek a magassba indulásnál a gépek. Ennek az a magyarázat, hogy a gyorsaság kedvéért a repülőgépek szárnyainak hordfelületét egyre jobban csökkentik, hogy minél kisebb legyen a légellenállás. Ez azután a leszállásnál bosszulja meg magát, mert kisebb lévén a surlódás, a gépek igen nagy sebességgel érnek földet.

Különböző szellemes módokon igyekeztek ezen segíteni. Az angol Handley-Page repülőgépgyár találmányát ma már elfogadta az egész világ. Ez a találmány lényegében abból áll, hogy a gépek hátsó szárnyfelületei lecsaphatók, úgyhogy a repülés irányára merőlegesen álló szárnyrészek fékezőleg hatnak. A Fairey repülőgépgyár most egy nagy lépéssel továbbmegy, amennyiben az új szárnyal ajándékozza meg. Felszálláskor mint biplán indul el a gép, majd amikor bizonyos magasságot ért el a pilóta,

a két alsó szárnyat egy gépezet segítségével bevonja.

A szárnyak teljesen eltűnnek a re-

pülőgép törzsében, viszont leszálláskor ismét előbujnak és így a megnagyobbodott hordfelület fékező hatása erősen érvényesül.

A Fairey-gyár forradalmi újítást jelentő új repülőgépe, az F. C. 1 19 tonnás hatalmas gép, amelyet négy darab, egyenként 1065 lóerős Bristol gyártmányú Taurus-motor hajt. A gép 2050—4600 kilogramm hasznos megterheléssel 2800 kilométeres utat tehet meg leszállás nélkül. Legnagyobb sebessége eléri az óránként 440 kilométeres gyorsaságot, tehát

a világ egyik leggyorsabb személyszállító repülőgépe.

Az utasfülke légmentesen zárodik, miután az F. C. 1 leggazdaságosabb kihasználási lehetősége a szubsztratoszférában van. Különleges szerkezet gondoskodik arról, hogy a kabinban a légnyomás ezekben a légritka rétegekben is pontosan olyan legyen, mint a földön. Központi szelőztető berendezés látja el megfelelően szűrt és melegített levegővel az utasfülkét úgy, hogy az utasok számára a nagy magasságban való repülés semmiféle kényelmetlenséggel nem jár. Gondoskodtak arról is, hogy

különleges berendezés akadályozza meg a jégképződést

ugy a szárnyakon, mint a motoroknál.

Az F. C. 1 kabinja a legnagyobb kényelemmel van berendezve. A pilótákon kívül rádióosztást és szerelő, továbbá szakács és két pincér teljesít szolgálatot a gépen. Az F. C. 1 teljesen fémből készült

és a legmodernebb áramvonalazási elveket testesíti meg. A 2800 kilométeres akciórádius annyit jelent, hogy például Londonból Budapestre és vissza tud repülni anélkül, hogy utközben le kellene szállania. Nagy sebessége folytán

a London—Budapest—London utat hét óra alatt tudná megtenni.

Az F. C. 1 terveinek nyilvánosságra hozatala világszerte a legnagyobb feltűnést keltette. Kétségtelen, hogy rövidesen minden ország át fogja venni a monoplánból biplánná alakítható repülőgép elvét.

A valutacsempészes egyik szereplője meg akart verni egy ujságíró, mert a neve bekerült az ujságokba

A negyvenmillió valutacsempészeséssel kapcsolatban érdekes esemény játszódott le. Szaráfics Dávid jómódu banyalukai kereskedő titlegesen megtámadta Kulenovics Namikot, a beográdi Vreme banyalukai munkatársát, mert Kulenovics megírta a Vremében, hogy Szaráfics is részes a nagyszabású csempészesben.

Szaráfics Dávid pénzért felbérelte Ivezics Petar közismert munkakerülőt és Gájics Toma volt táncmárt, akikkel együtt megleste az ujságíró. A rendőrség épülete előtt álltak lesbe, amikor az ujságíró be ment a rendőrségre, hogy a csempészesi ügy állása iránt érdeklődjön. Amikor az ujságíró kijött a rendőrfőnöktől,

Szaráfics és társai megtámadták és ütlegelték.

Erre rendőrök ugrottak Kulenovics segítségére és így nagyobb baj nem történt.

Szaráfics ellen most verekedés miatt eljárás indult.

Propaganda árak **Propaganda minőség**
tavaszi kabátokban
SPITZER szőrmeárúház
női konfekció osztálya
 SZUBOTICA, Karadjordjev utca 9

A szombori vonat Noviszádon elütött két férfit

Mindketten kisebb sérüléseket szenvedtek

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt vasárnap este Noviszádon. A szombori vasútvonalon.

A Krazner-féle vendéglő közelében, a vonat elütött két férfit, de szerencsére mindkettő csak kisebb sérüléseket szenvedett.

A noviszádi Adamovics-telepi lakosság egy része, különösen sáros idő esetén, rendszeresen gyalogjárónak használja a sinek közét, mert a telep egyes uccáinak sem a Kamenicai, sem a Futaki uttal nincs jó közvetlen összeköttetése.

A rendőrség már több ízben szigorúan megtiltotta a sinek között való járkálást, azonban a közönség ennek ellenére továbbra is használta a sineket.

Vasárnap este különösen nagy volt a forgalom a sinek mentén. Fél 8 óra tájban együtt ment a sinek mellett Blázer János 40 éves vrbázi születésű noviszádi szabó és Blázer Fülöp 69 éves iparos. Karanfoga mentek, beszélgettek és nem vettek észre, hogy a szombori vonat közeledik.

A mozdony Blázer Jánost oldalra lökte. Blázer János az idősebbik Blázert is magával rántotta és mindketten sérüléseket szenvedtek.

A mentők beállították őket a kórházba. Blázer Fülöpöt sérülései bekötése után hazaengedték, míg Blázer Jánost a kórházban ápolják.

A rendőrség megindította az ügyben az eljárást.

Földeladás Velebit telepen

Három széthúzó nem létező földet adott bérbe

Szuboticáról jelentik: A szuboticiai törvényszéken most tárgyalnak Mihics Száva 23, Tomas Nikola 28 és Trnokrak Máne negyvenhárom éves velebiti földművesek széthúzóadásának ügyét. A Sztarakanizsa melletti Velebit telep három kiváló férfi összehozta, hogy látogatást tessenek Martonoson és eladnak, illetve bérbeadnak néhány hold földet. Az a tény, hogy földjük nem volt, nem aggasztotta őket. Mihics 1936 januárjában felkereste Bagi Juliana martonosi asszonyt, elmondta, hogy kitűnő földjei vannak, vagy 5 hold, szeretné bérbeadni. A szerződést hamarosan aláírták és Mihics

zsebében 1275 dinár bérlettel eltávozott.

Után Széll Kálmánhoz ment el Mihics, akinek földet adott el és 6.000 dinárt vett fel. Mindezt természetesen formális szerződéssel

csinálta Mihics, így az új »tulajdonos« nem gyanakodott. A másodrendű vádlott Tomas Nikola, akinek jóltermő földjeiről már legendákat mesélt Mihics, nem sokkal ezután beállított Széll Mihályhoz, Széll Kálmán öccséhez és 1500 dinár ellenében kiadta neki földjét.

Amikor a károsultak be akarták vetni a földjüket, minden kiderült s a szuboticiai törvényszékhez bejutottak a feljelentések. A tegnapi tárgyaláson a vádlottak beismerésben voltak. Nyomorral s ehhez hasonlóval védekeztek. A bíróság a tanuvallomások és perbeszédük után Mihicset és Tomast büntősnek nyilvánította és

1-1 havi elzárásra ítélte őket. A harmadrendű, bűnrészességgel vádolt Trnokrak Mánet büncselekmény hiányában felmentették a vád és következményei alól.

Elájult az ítélethirdetésen a szobalányok gyöngye

Félével kapott

A noviszádi törvényszék Makimovics büntetőtanácsa előtt tegnap délelőtt vonták felelősségre Tóth Lenka bácskapalánkai szobalányt különböző viselt dolgaiért. A vádirat szerint a kalandos természetű hajadon mellékeresetként igen nagy előszeretettel dézsmálta meg munkaadói szekrényeit, egy-egy ruhaneműt néhány dinárt, majd néhány tizedinárt lopott el. A siker, mint minden kis- és nagyembert, vak-

merővé tette a Lenkát is. Argusként ügyeit, hova rejti legújabb mankaadója, Klespies Johann a szekrénykulcsot s amint a rejték hely ismertté vált előtte, haladéktalanul eltulajdonított 200 dinárt. A hiány nem is tuult fel, erre a vádlott újabb kétszáz dinárral könnyítette meg a kasszát, majd merész elhatározásai újabb száz dinárt emelt el. Néhány napig szivdobogva várta a vihar kitörését, mivel azonban a

háziak továbbra is derült arccal jártak, Tóth Lenka dicséretes ügyességgel egy 500, majd egy ezer dinárost rejtett hevesen hullámzó bluzába. Ugyanekkor, mivel a szekrények megnyerték tettségét, tisztelgett Massing József, a szomszédház tulajdonosának szekrénye előtt is,

alkalccsal kinyitotta a táját és a meglelt készpénzt, összesen 50 dinárt magával vitte.

Tóth Lenka nagyot csalódott. Jó félórát vesződött a lakásajtóval, amíg kezdetleges szerszámaival kinyitotta, azután a csikorgó szekrényajtó feltörése rongálta meg idegeit, tetejébe pedig mindössze 50 dinárral volt kénytelen eltávozni. Hogy tragédiája teljes legyen, a napokon át várt vihar elemi erővel tört ki és elsodorta őt is, egyenesen a törvény elé. Sűrű könnyhullatás között tette meg vallomását és fogadkozott, többé

soha nem nyul idegen holmihoz. A baj csak ott volt, hogy Lenka mondta ezt már máskor is, a bíróság így nem adott hitelt szavainak, hanem ítéletében, enyhítő körülményt nemelve,

hathavi szigorított fogházra ítélte Tóth Lenkét.

A kemény ítélet hallatán Lenka halk sikollyal eleledt. Nem színészkedett: annak rendje és módja szerint elvesztette eszméletét. Szerencsére egy másik tárgyaláson való részvétel miatt épp a törvény szerű épületében tartózkodott dr. Cseremov mentőorvos, aki kis viz és paskolás segítségével a kegyetlen valóra ébresztette az ájulás tudatlanságából Tóth Lenkét. A letört konyhatündér nagyon szomorú volt. A kérdésre, hogy megnyugszik-e az ítéletben, nagyon csendesen mondta:

— Három napig majd gondolkodom.

A büvös sapka - A pecellói gentleman - Becse bora veszélyes

Tárgyalások a noviszádi egyesbírószágon

A noviszádi törvényszék egyesbírószágon tegnap délelőtt három ügyet tárgyalta Damjanovics büntetőbíró. Lupurov Emil titeli rapszamos hasznosnak bizonyult tréfa miatt került a bíróság elé Lupurov a múlt év július 31-én Woll Kristóf vendéglőjében idegült Wild Johann mezőőrrel, majd amikor már alaposan felöntötte a garatra, merő tréfából Wild sapkáját tette fel a fejére és azzal távozott el a vendéglőből. Amikor a mezőőr észrevette viharvert sapkájának eltűnését, egyszeribe kijázanodott és nagy patallát csapott, hangoztatta, hogy teljesen tönkretették. A jelen voltak természetesen igen derültek a tragikus jelentésen, mivel Wild sapkája még testvérek között sem ért többet 10 dinárnál. Csak később látták be, hogy a károsultnak igaza volt, Wild ügyeris

sapkájának belésébe szokta elrejtetni a pénzt, a rejték helyen pedig ez esetben vadonatúj ezerdináros lapult.

A sapka nem egész 24 óra leforgása alatt visszakerült tulajdonosához de akkorra már

kijutja belőle a szél az ezrest. Lupurov legelőbb is ezzel kezdte magvarázni az esetet. Később megtört és beismerte, hogy ő tulajdonította el a pénzt. A tárgyaláson szintén beismerésben volt, kijelentette, hogy a kárt megtéríti. Wild kérdésére mikor azt válaszolta: »Ne idegesskedj, ember, majd megadom!« Damjanovics bíró, igen nyugodtan,

egy havi szigorított fogházra ítélte a titeli tréfacsinálót.

Gácín Tódor bácskapetrovoszelől nap számas a nők irányában mutatott gyen-

géd viselkedése miatt került a bíróság elé. A múlt év július 15-én negédesen közeledett Magó Rozália felé is, aki azonban érezhetően tudára adta véleményét. Igen összezördültek, mire Gácín

vasvillát ragadott és elpáholta a hajthatatlan nőt.

A vádlott a tárgyaláson jogos önvédelmet hangzottatott, de ezt a sértett és a tanúk vallomása megdöntötte. A bíróság büntősnek nyilvánította Gácín Tódort és

egy havi elzárásra ítélte Gácín felebbezett.

Bukovics Gyura sztáribecsei földműves esete azt bizonyította, hogy nem jó kikezdeni a becses borokkal, vagy ha már a borral ki is kezd az ember, utána menjen haza és fektüdjék le. Bukovicsnak azonban olyan természet volt, hogy ittas fővel éppenséggel nem akarózott neki hazatérni. A múlt év augusztusában igen belefeledkezett a borba és ilyen állapotban egyre azt hajtogatta hogy

nem fél az ördögtől sem. Elmondta ezt Csordás Ferencnek is aki szintén bátor ember volt, de ki nyilvánította Bukovics előtt, hogy hagyja az ördögöt az ördögöt. Eles szavak, majd pofonok hangzottak el, végül Bukovics vasvillát ragadott és olyanokat huzott Csordásra, hogy eltört a bal könyöke.

A tárgyaláson Bukovics beismerésben volt és ittasságával védekezett. Damjanovics bíró súlyos testisértés vétségében büntősnek mondotta ki Bukovicsot és

egy havi szigorított fogházra

ítélte a sértettet anyagi keresetével polgári bírósághoz utasította. Az ítélet jogerős

A bolgár miniszterelnök hazaulazott

Török hivatalos közlemény a török-bolgár barátságáról

Ankarából jelenti a német távirati iroda: Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök látogatásával kapcsolatban hivatalos közleményt adtak ki, amelyben kiemelik, hogy a török és bolgár államférfiak teljes egyetértésben tárgyalták meg valamennyi kérdést, amely a két államot érdekli. Megvizsgálták az általános euró-

pai helyzetet is és arra a megállapításra jutottak, hogy a balkáni államok nemcsak a Balkán békéjének biztosítását jelentik, hanem egész Európa nyugalalmának megszilárdítását is. Megállapították azt is, hogy Bulgária és Törökország viszonya igen barátságos.

Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök vasárnap elutazott Sztambulból Szófiába.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

HIREK

VALTOZEKONY, FELHOS IDO

Jugoszlávia egész területén felhős idő volt, esővel és havazással. A hőmérséklet a nyugati részekben csökkent, a déli és keleti részekben kissé emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Ravno Podoljén -7 fok, a legmagasabb Dubrovnikban 11 fok volt.

Időjárás: Változékony, nagyrészt felhős idő várható, kevés esővel és hóval.

Hójelentés a Fruska Gorából. A noviszádi Fruska Gora turistatársaság jelentése szerint március 20-án reggel 9 órakor a Fruska Gorában a hőmérséklet 2 fok volt a fagyponthoz. A hó magassága 15 centiméter volt, szélre alkalmas. Az idő felhős, a hóesés továbbra is tart.

A dunai bán Beográdban. Dr. Radivojević Jován dunai bán a vasárnapot Siden töltötte. Hétfőn Noviszádon a koradélelőtti órákban fogadta Szelics Jován szenátort, Gavrilovič Ottó képviselőt és Katyanszki Szeván volt sztaribecsei képviselőt. Délelőtt tíz órakor a bán Beográdba utazott.

A Budapesti Tenyészállat Vásár elhalasztása illetékes helyről közlik, hogy a Budapesti Tenyészállat Vásárt (március 22-27 helyett) március 29-től április 3-ig fogják megtartani. A vásárgazdálkodók alapján a Budapestre való vízum nélküli beutazás március 12-től április 3-ig lehetséges. Budapestben az utólagos magyar vízumot 2 pengő 50 árban kell megszerezni. A kiállítási igazolványokat Budapestben március 22-től kezdve lebélyegzik, amely a magyar vasutakon féléru jegy váltására érvényes az esetben is ha az igazolvány birtokosa a kiállítást az elhalasztás miatt meg sem tekinthette. A magyar vasutakon a visszautazási kedvezmény március 22-től április 13-ig érvényes. A jugoszláv vasutakon a felutazás március 12-től április 3-ig eszkelendő. Az ingyenes visszautazási kedvezmény a jugoszláv vasutakon március 29-től április 13-ig vehető igénybe. Azoknak, akik már március 12 és 18 között utaztak fel Budapestre, de március 22 és 29 közötti időben utaznak vissza, a jugoszláv vasutak nem fogják kényelmetlenséget okozni a vasúti kedvezmény igénybevétele tekintetében.

Nehéz székülésben és aranyérben szenvedők bélműködésük szabályozására reggel és este negyed pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet isznak. Reg. S. br. 15485/35

Szent József megünneplése Bácskogradistén. A Szent József nap megünneplése Gradistén mindig igen fényesen szokott sikerülni Szombaton igen sok tekintélyes iparosnál volt hangos a ház. A József nap alkalmából a Keresztes Egyletben meleg ünneplésben részesítették Bartusz József képviselőt, a Keresztesek vezetőjét. Üdvözlőbeszédet és szavakat Bori Imre Új Ida, Pecsénka Ica, Pálincás Manóka, Gyurcsák Péter, Hinics Hajnalka, Nagy Mátyás, Halász Etelka és Turli Ilonka mondtak. Az ünneplés a keresztesek indulójával ért véget. Bartusz képviselő megfogadta, keresetlen szavakkal köszönte meg a nem várt ünneplést. A közszeretben álló képviselőt névnapja alkalmából, úgy Gradistéről, mint szülővárosából, Sztáribecéről is sokan keresték fel szerencsevándorlásaikkal.

2139 millió ember él a földön

Az elmúlt évek során végrehajtott különböző népszámlálások eredménye szerint jelenleg kerekén 2139 millió ember él a földön. Az emberiségnek több mint a fele Ázsiában lakik. Európa az emberiség negyedrézének, Amerika egy nyolcadának szolgálnak lakóhelyül. A lakosság sűrűsége Európában messzemenően a legnagyobb. Itt átlagosan 48 ember jut egy négyzetkilométerre, amely számadat tízszeresen múlja felül Afrikában, Ázsiában, amely a maga 54 millió négyzetkilométernyi területével a legnagyobb kontinens, a lakosság sűrűsége 28, négyzetkilométerenként.

Rendkívül ritkán lakott ezzel szemben Amerika, ahol átlagosan öt ember jut egy négyzetkilométerre. Dél-Amerikában meg éppen csak négy a négyzetkilométerenkénti lakosok száma. Valamennyi rekordot veri azonban ezen a téren Ausztrália, ahol minden négyzetkilométerre csak egy ember jut. Európa lakosságga 1800 óta, tehát nem is egészen másfél évszázad alatt 188 millióról 470 millióra emelkedett.

Tavankut véres vasárnapja

A megtagadott régi udvarló agyonlőtte volt kedvesét

Szuboticáról jelentik: Vasárnap véres esemény történt Tavankuton.

Vukovič Róko tavankuti gazdálkodó vasárnap Szuboticára utazott, hogy jelentkezzen a katonai ügyosztályon. Erről értesült Vojnič József tavankuti gazdaleány is, aki ezt az alkalmat akarta felhasználni arra, hogy Vukovič feleségét, volt kedvesét meglátogassa. Vojnič el is ment az asszonyhoz, aki azonban nem akarta beengedni magához, kijelentette, hogy közöttük már régóta mindennek vége, hagyja békében. A megsértett udvarló erre betört a szobába

és birokra kelt Vukovičné Bájics Annával, aki teljes erejéből védekezett és több helyen összekarmolta a brutális férfit.

Vojničot annyira felingerelte a nem várt ellenállás, hogy előkapta revolverét és két lövéssel kioltotta Vukovič-

né életét.

A gyilkos tette elkövetése után elfünt Tavankutról. A rendőrség hamarosan értesült az eseményről és azonnal közözlőlevelet adott ki Vojnič József ellen. A személyleírás valamennyi szuboticei és környéki rendőr megkapta. Az egyik szuboticei vendéglő közelében szolgálatot teljesítő rendőrnek vasárnap este feltűnt egy férfi viselkedése, akit igazoltatott. Az ismeretlen, akire teljesen ráillett Vojnič személyleírása, menekülni igyekezett, az őrszem azonban lefűlte és az őrszobára kísérte. A rendőrségen a férfi beismerte, hogy Vojnič Józseffel azonos és hogy

ő gyilkolta meg Vukovičnét.

A tragikus halált halt asszony holttestét beszállították a szuboticei hullaházba, ahol ma boncolják fel. Vojnič József kihallgatása után beiskerik a szuboticei törvényszék fogházába.

Háromhavi szigorított fogháza ítélték egy bácskogradistai betörőt. A noviszádi törvényszék tegnap délelőtti tárgyaláson Makszimovič Szevetiszláv büntetőbíró hármastanácsa Ruzs Bránko gradistai betörő ügyét. Ruzs a vádirat szerint a múlt év december hó 2-án éjjel betört Vukadinov Evica házába, behatolt a szobába, feltörte a szekrényeket és az egyik szekrényben meglelt 800 dinárt magával vitte. Ruzs a tárgyaláson beismerésben volt, azzal védekezett, hogy ittas volt és nem tudta, mit cselekszik. Tekintettel arra, hogy Ruzs már hasonló eset miatt összeütközésbe került a törvénnyel, a bíróság háromhavi szigorított fogháza ítélt.

Női tavaszi kabátok, a legújabb modellek, nagy választékban jutányos áron kaphatók Fischer J. és Fia cégnél Noviszádon.

A legnagyobb véték. Szuboticáról jelentik: A szuboticei törvényszéken tegnap délelőtti tárgyalást Rádovič büntetőbíró hármastanácsa Szügyi János 36 éves adó földműves bűnügyében. A vádirat szerint Szügyi bűnös viszonyra készítette éretlen, 13 éves leányát. A szakorvosi vélemény igazolta a vádat, ugyiszintén a szerencsétlen kislány is. A bíróság az állatias apát öt évi fegyháza és polgári jogainak öt évi elvesztésére ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott felebbezést jelentett be.

Karhatalommal vitték kihallgatásra dr. Uzelác Szlávót. A petrovgrádi törvényszékhez kihallgatás végett a közelmúltban beidézték dr. Uzelác Szlávót ismert noviszádi orvost. Dr. Uzelácnak valamilyen rágalommal kapcsolatban kellett volna megjelennie a törvény előtt, Uzelác dr. azonban a bírói idézést nem tartotta magára nézve fontosnak. A tárgyalást így el kellett napolni, a bíróság azonban értesítette egyúttal a noviszádi rendőrséget, hogy a mai tárgyalásra karhatalommal kísérjék el az orvost. A noviszádi rendőrség eleget tett a bíróság felhívásának és dr. Uzelácot — mint a Dán írja, — tegnap Petrovgrádra kísérték.

Visz szigeténél elsüllyedt egy görög hajó. Szplitből jelentik: A Jugoszláviához tartozó Visz sziget közelében elsüllyedt a Bazilioz nevű görög ötezer tonnás tehergőzös. A hajó szemet szállított Szusákra. Komizsa város közelében a tengeren beletűközött egy szirtbe, amely nagy löket vágott a hajó fenekén. A hajó gyorsan süllyedni kezdett és néhány óra múlva teljesen a víz alá merült. Harmanofonyi legénységének sikerült megmenekülnie, míg a teher és a hajón lévő minden más érték a tengerbe veszett. A hajó mintegy ötven méternyi mélységben állapodott meg a sziklákon.

Mi a baja?

Tüdőbeteg, fáj a szive, rákos tünetei vannak, gyomrára van panasza, ideges és ingerült, fáj a feje és étvágytalan, reuma kinozza, mája, lépe, veséje fáj, epekövei vannak, fél az érlelmeszesedéstől, a korai öregségtől, vérenek tisztatlanságától, kimerült és rossz közérzettől szenved?

Minderre és száz más kérdésre kérészen feleletet „Fő az egészség” című orvosi műben, amit husvétii lapunkhoz ingyen mellékelünk

SHINHAZ-FILM

A noviszádi magyar közönség védelmére

(Levél a szerkesztőhöz)

A Reggeli Újság hétfői számában beszámolót közöl egy szombaton megtartott dal és zeneestről. A cikk bevezetőben rendkívül éles támadást intéz a noviszádi magyar közönség egy része ellen, mert az estélyen nem jelent meg. Minthogy a cikk alkalmas arra, hogy kétségbevonja a noviszádi magyarság áldozatkésztségét és kulturája iránti ragaszkodását, erkölcsi kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy

a noviszádi magyar közönség az utóbbi években, legfőképpen azonban az idén példaadó és szinte páratlan áldozatkészséggel sietett a magyar kultúra támogatására.

Tanuságtételre hívom a különböző magyar egyesületeket. Naplójukból, pénztárkönyveikből csak azt alapíthatják meg, hogy a legutóbbi husz esztendőben az idén volt a legtöbb látogatója a noviszádi magyar műkedvelő előadásoknak, vagy kulturális eseményeknek. Igazságtalan és méltánytalan eljárásnak tartom tehát, hogy egy előadás mérsékelt látogatottságából a noviszádi magyarság egy részének vagy az egyesületek vezetőinek közönyére következtessünk.

Szilárd és tántoríthatatlan meggyőződésem, hogy

Noviszádon magyar előadás esetleges sikertelenségéért sohasem a közönségben kell a hibát keresni.

A sikertelenség oka több egyéb körülményben jelentkezik. Lehetséges például, hogy a műsor noha a rendező egyesület, — esetleg a sajtó is — kitűnőnek tartja, mégsem nyeri meg a közönség tetszését.

Az utóbbi hetekben rendezett előadások és társas összejövetelek általában mérsékelttel sikerültek. Ennek legfőbb oka, hogy a noviszádi közönség a kulturális eseményekkel, előadásokkal valóban túlszufolt idejű farsangban anyagilag teljesen kimerült, lélekben pedig talán eltelt és pihenőt igényel. Akad közöttük olyan is, aki a nagybőjtben talán nem kíván zenés-nótás előadásokon résztvenni.

Közös hibánk, — ami a cikkből is kitűnik — hogy a saját rendezésü-

ben bemutatásra kerülő eseményeket szívesen minősítjük »magasabb célú, önzetlen kultúrtenykedésnek«. Közben azonban valamennyien bebizonyítjuk a meglehetősen magas belépődíjakat és egyikünknek sem jutott még eszébe, hogy »magasabb célú, önzetlen kultúrtenykedésünk« oly módon juttassuk kifejezésre, hogy ingyenes előadásokat rendezzünk.

Lehetséges az is, hogy valamelyik egyesület működése nagy általánosságban nem kedvez a közönség előtt. Ha ilyen vélemény netalán fenállana, megváltoztatására semmiképpen sem látszik alkalmasnak az a módszer, hogy a sajtóban támadást intézzenek ellene.

Általában: ne bántsuk a noviszádi magyar közönséget

amelynél áldozatosabb, hübb, önfeláldozóbb seholsem akad.

Ne feledjük, hogy minden egyesület ugyanannak a közönségnek a támogatását várja. Ha ilyen könnyen elfogy az egyesületek türelme és méltányossága a közönséggel szemben mi lenne, ha egyszer a közönség válnék türelmetlenné és méltánytalanná az egyesületekkel szemben?

Ne kísértsük hát a rosszat, ne igyekezzünk egymást a mellveregetésben sem tullicitálni. Maradjunk csak meg azon az egyedül igaz állásponton, hogy

komoly, értékes áldozatot hoz mindenki, aki jugoszláviai magyar egyesületben működést fejt ki

A mellét különben sem igen veregeti senki. De ha veregetné is, bocsásuk meg egymásnak a hiúság esetleges megnyilvánulását azzal a tudattal, hogy hiúságunk legyezése csekély ellenszolgáltatás az általunk hozott áldozatokért. (O. P.)

★

Szívesen adunk helyt lapunkban a fent közölt helyreigazításnak annál is inkább, mert hétfői cikkünkben nem volt szándékunk megbántani az áldozatos noviszádi közönséget, amely bizonyára megelégedéssel veszi tudomásul azt is, hogy a vitát ezzel be is fejezzük.

★★★

Negyedszer is hatalmas sikert aratott Noviszádon az Elcserélt ember

A noviszádi belteri Katolikus Kör műkedvelői vasárnap délután ismét előadták az »Elcserélt ember« című háromfelvonásos drámát. Az előadásra szépszámu közönség gyűlt össze a belteri Katolikus Otthon nagy színháztermében annak ellenére, hogy ez már a negyedik előadás volt, ami zene és ének nélküli színdarabnál velőséggel rekordot jelent. Az előadás ezúttal is kifogástalan volt a Katolikus Kör műkedvelői újra bebizonyították, hogy

a drámai színjátszás terén a műkedvelői viszonylatunkban külön klasszist képviselnek.

A közönség sok tapsal köszönte meg a kitűnő teljesítményt. A szereposztás az eredeti volt, csak a megbetegedett Spiller Leni helyett »ugrott be« az egyik szerepbe a huga, Spiller Herta, aki nagyszerűen megállta a helyét.

A nagy sikerre való tekintettel a topolai Katolikus Kör és a vrbázi magyar műkedvelők is meghívták a noviszádi Katolikus Kör műkedvelőit, hogy az Elcserélt embert Topolán, illetőleg Vrbáson is adják elő. Mindkét vendégszereplésre hamarosan sor kerül.

Bácskogradistai színházi hírek. Megyeri Lajos, a környékszerző ismert kitaláló gradistai énekes, elhagyja Bácskogradistát. A bácskogradistai Atlétikai Klub, amelynek Megyeri játékos volt és nem egyszer segítette győzelemre zászlóját, az alkalmából búcsúestet rendez. A búcsú-dalait dátumát még nem állapították meg. — A vásárrapra, március 19-re tervezett kulturdélután ténikái akadályok miatt március 26-ra halasztották el. — A BAK husvára tervezett Bencz-Hege-düs operettje a Göncölszék előadását későbbi időpontra halasztották el.

Fontos orvosi tanácsok betegek és egészségesek számára A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása (44)

II. DIÉTA VÉRZÉSRE HAJLAMOS ÉS VÉRZŐ TÜDŐBETEGEKNÉL

Ha tudjuk, hogy a táplálkozás közvetlen befolyással lehet a tüdővérzés keletkezésére és annak fentartására, akkor természetes, hogy annak megváltoztatása által a tüdővérzéses hajlamot csökkenteni, sőt megszüntetni is képesek vagyunk. Szükséges tehát előzetesen tudnunk azt, hogy milyen táplálkozásnak lehet előmozdító szerepe a tüdővérzés kiváltására, vagyis, mely étrend segíti elő azoknak az abnormális tüneteknek a létrejöttét, amelyek végeredményben vérzéshez vezetnek.

A tüdőbetegek vérzését több más ok mellett, főképpen a normális vérnyomástól való eltérés, a magas vérnyomás válthatja ki. Tudnunk kell ugyanis azt, hogy a szív hajtóereje a vért véredényeinkbe löki. A véredények nyugalmas csövek. A keringő vér tehát a véreket állandóan feszíti és ha ez a feszítés, ez a nyomás nem lépi túl a rendes élettani határokat akkor a rugalmas véredények szépen eleget is tesznek feladatuknak: kitágulnak, amennyire csak azt a vérnek nyomása tőlük megköveteli.

De fogyók fel, hogy egy pumpa se-

gítségével egy gummicsőbe állandóan és folytonosan a rendszerül nagyobb mennyiségű folyadékot préselünk be. Mi fog következni: az, hogy a gummicső nem tud már jobban kitágulni, tehát enged a belépréselt folyadék hatalmas nyomására: megreped.

Ugyanez következhetik be az élő emberi szervezetben is, mert vannak ugyanis tápanyagok, amelyeknek állandó huzamos használata után rendes vérnyomásunk a duplájára emelkedik és mert véredényeink nem képesek már tovább tágulni megrepednek. Ez a lehetőség csak még fokozottabb mértékben áll fenn a tüdőtuberkulózisban szenvedőknél, mert ezeknél, betegsüjük következtében, még az erek is veszítenek rendes rugalmassági képességükből, úgyhogy már hamarabb repedhetnek meg, mint egy teljesen egészséges embernél.

Ezek után most már mindenki magamagától rájön arra, mi a teendő, hogy egyrészt ne tartuk véredényeinket állandóan túlfeszített állapotban, vagyis ahogy azt orvosi nyelven mondani szoktuk, ne legyen magas vérnyomásunk és másrészt milyen táplálkozási rendszerrel leszünk képesek a magas vérnyomást leszállítani, vagyis véredényeink túlterheltségét csökkenteni, azoknak munkáját a normálison tartani.

(Folytatása szerdai számunkban)

Hogyan fogjuk, hogyan hízzunk? (30)

Ezer kisé theoretikusnak látszó dolgra való kiterjeszkedés azért tartottam szükségesnek, mert általánosságban még orvosi körökben is az u n külső és belső okoknak helytelen értelmezése egyoldalú gyógyeljárásokat vont maga után, eminek helytelenségére nem kell bővebben kiterjeszkednem. A mai ismereteink és a mai fel fogásunk és gondolkodásunk másként kell, hogy irányítsa működésünket. Az embert, mint egyént megítélve csak nagyon tág határu kategóriák közé szabad szorítanunk amely határokon belül a külső körülmények valamennyijének mérlegelésével, az egyén speciális egyéni tulajdonainak felismerésével és értékelésével szabad csak diagnosztikai és gyógyítási ténykedésünkben szerepelnie, sőt épen ezen körülményeknek pontosabb felismerése kell hogy irányítsa a betegségek elkerülésének — a profilaxisnak — leg- többször eredményel kecsegtető útján.

Ezen szempontok által vezéreltetve kell az elhízásnak ama féleségeit is elbírálnunk, amelyeknek létrejöttében az endokrin apparátusnak van fontos szerepe. A klinikai megfigyelések tanúsága szerint ugyanis, olyan betegségeket ismerünk, amelyeknél a vizsgálatok kimutatták, hogy azok az általános anyagforgalomnak nagymérvű megnövekedésével járnak. Így a Basedow-féle betegség, amelynek oka a pajzsmirigy működésének illetve a pajzsmirigy által termelt inkrétumok megsaporodása az u n. hyperthyreoidizmus, amikoris összeforgalomnak sokszor 100, sőt több százalékkal való megsaporodása volt tapasztalható. Ezen különböző megfigyelések alapján azon megállapításra jutottunk, hogy az elhízás bizonyos eseteiben és annak létrejöttében belső faktoroknak kell szerepet játszaniuk, vagyis azok szerkezetének, amelyek az anyagcsere befolyásolni tudják. Tényleg ezt tapasztaltuk, hogy a belső szekréció és mirigyek bizonyos elváltozásai amelyek az inkrétumok megsaporodását hozozzák az anyagcsere megnöve-

kedését idézik elő, viszont pedig inkrétumok megkevesbedése vagy hiánya az anyagcsere lecsökkentéséhez és ezzel az elzsírosodás kifejlődéséhez vezet. A pajzsmirigy inkrétumainak túltermelése folytán lépnek fel a hyperthyreoidizmus tünetei, melynek egyik jelensége a fokozott elégtés következtében fellépő nagymérvű lesóványodás. Feltételezhető tehát, hogy a pajzsmirigynek a normálisnál kisebb mérvű inkrétum produkciója viszont az anyagcsere forgalmának megkisebbedéséhez vezet és ezáltal lép fel az elhízás, aminek bizonyítékát képezi ama tény, hogy az ilyen esetekben, tehát thyreoidin eredetű elhízásnál, sikerül pajzsmirigy adagolásával az anyagcserefor galmat fokozni és így soványodást elérni.

A kérdés lényegéhez közelebb férendő igen sok és precíz vizsgálat áll a megfelelő irodalomból rendelkezésünkre, amelyek azon kérdést megoldást tűzték ki, hogy vajjon elhízotaknál tényleg lehetséges-e az általános anyagforgalom lefokozását kimutatni. A megtakarítást ugyanis úgy volna lehetséges megmagyarázni, hogy valamelyes szervezet nagyobb hasznosságig koefficienssel dolgozik mint általában a többi, vagy hogy esetlegesen a táplálékok gazdaságosabban használtatnának fel.

Minden körülmény között azonban a végeredményben az általános anyagforgalmának lefokozott váltáról lehet szó, amelyet az anyagcserekiérletek volna hivatva kimutatni. Az ezirányu vizsgálatok tényleg kimutatták, hogy az anyagforgalom lefokozása de facto fennáll, azonban Löwy és Hirschfeld vizsgálatai azt is kimutatták hogy lefokozott anyagcsere normális egyéneknél is kimutatható, anélkül, hogy ezeknél zsírlerakódás jönne létre, hiszen a mindennapi tapasztalatok mutatják azt, — és ez teljesen megegyezik a kísérleti adatokkal, — hogy normális körülmények között is az anyagforgalom hol emelkedik, hol lecsökken.

(Folytatása esütörtöki számunkban)

KÖZGAZDASÁG

**Csehszlovákia megszűnése után
Jugoszlávia külkereskedelme egészen
másként alakul**

Beográdból jelentik: Husz éven keresztül, Németország, a volt Ausztria és a volt Csehszlovákia vitték a főszerepet Jugoszlávia külkereskedelmi mérlegében, illetve Jugoszlávia kivitelre kerülő cikkeinek ez a három állam volt a legjobb vásárlója. Ausztria csatlakozása és Csehszlovákia megszűnése után most már Németország a jugoszláv kiviteli cikkek legnagyobb vásárlója. A múlt évi kiviteli statisztika kimutatása szerint Németországba, a volt Ausztriába és a volt Csehszlovákiába 2.517.8

millió dinár értékű árut szállított, vagyis kivitelének 49.89 százalékát szállította a három államba. A három államba eddig kivitt cikkeket felülvizsgálva, megállapítható, hogy egyes jugoszláviai cikkeket ezentúl száz százalékban Németország fog vásárolni. Az alábbi kimutatás szemléltetően mutatja, hogy az egyes cikkekből mennyit szállított Jugoszlávia a nagy német birodalommal, a volt Ausztriával és a volt Csehszlovákiával együtt. Az értéket millió dinárban közöljük:

Német ország Többi állam Összesen

Gabonaneműek	211,1	0,9	212,0
Kukorica	191,9	288,9	480,8
Kender	168,1	66,3	234,4
Lovak	53,6	17,7	71,3
Ökrök és bikák	46,7	20,1	66,8
Élő sertések	376,2	0,6	376,8
Élő baromfi	28,9	13,3	42,2
Friss hus	81,9	7,1	89,0
Vágott baromfi	70,2	64,5	134,7
Tojás	80,0	76,9	156,9
Szalonna	35,7	0,6	36,3
Sertés zsír	94,2	0,5	94,7
Gyapju	3,8	0,8	4,6
Toll	55,3	0,3	55,6
Hal	5,3	4,9	10,2
Fa	248,6	642,5	891,1
Friss gyümölcs	139,4	8,9	148,3
Aszalt gyümölcs	19,8	20,2	40,0
Buzaliszt	25,9	4,0	29,9
Korpa	18,4	19,3	37,7
Takarmányliszt	23,7	—	23,7

Mezőgazdasági gyártmányoknál visszamaradt cikkek	21,4	12,8	34,2
Magnezit	2,7	7,3	10,0
Bauxit	60,6	—	60,6
Vasérc	12,7	44,6	57,3
Chrom	10,1	5,2	15,3
Ólomérc	1,3	—	1,3
Pirit	15,5	6,6	22,1
Konc. ólom	6,6	179,5	186,1
Mütrágya	5,3	4,0	9,3
Bőrcserző kivonatok	35,6	17,1	52,7
Calc. cianamid	15,9	10,1	26,0
Alumínium	4,0	16,7	20,7
Cink	2,6	2,7	5,3
Ólom	6,5	20,3	26,8
Nyers réz	85,4	320,6	406,0

A fenti kimutatásból látható, hogy egyes cikkek kivitele 100 százalékban Németországba irányul, míg a kimutatásban szereplő cikkek 90 százaléka közül 70 százalékot vásárol Németország.

A francia tőke fokozódó érdeklődése a jugoszláv gazdasági élet iránt

Komoly kálálások a tőketranszfer megkönnyítésére

— Saját munkatársunktól —

Már a múlt hónapban megemlékeztünk arról, hogy a francia gazdasági körök és a francia tőke expanzivitásával foglalkozó párisi bankárszindikátusok ismét egyre nagyobb figyelemmel fordulnak a jugoszláv gazdasági élet jelenségei felé. Komoly elhatározásuk, hogy az utóbbi évek devizakorlátozásai miatt megsappant francia tőkekivitel megint Jugoszláviába vonuljon. Az utóbbi évek folyamán mintha a francia—jugoszláv gazdasági kapcsolat valóban csendesebb lett volna, bár az országban lévő francia érdekeltségű bányavállalatok és faüzemek igen szépen dolgoztak.

Elmondhatjuk, hogy az ország gazdasági életének fejlődése szempontjából, a francia vállalatok és tőkés alakulatok szívesen látottak nálunk. Üzletvezetésük szolid. Alkalmazottaik túlnyomórészt belsőldiek. Jó munkabérekért fizetnek az állami szociális gondosság kéréseit is meghaladó előzékenységet tanúsítanak a munkásság iránt, amely mindig szívesen dolgozik francia vállalatoknál. Azelőtt a francia vállalkozás nagyobb közmunkák iránt is érdeklődött. Ismeretes, hogy a pancsevői nagy réz és az ottani Dunaszakasz óriási aranyu feltöltési és lecsapolási munkálatait

— Kancellár uram! Kapitány uram! Tehát a békefeltételekből semmi sem hiányzik? Csakugyan azt gondolják kigyelmelek? Nos, a fejedelem urról egy szó említés sincs bennök!

Absolon és Radics egymásra néztek.

Hát ez tökéletesen igaz. Thököliről megfeledezett a békeajánlat. Dehát ki törődik már övele hihetetlen, rut árulás után?

— A fejedelem ur öméltsága ma is fegyverben áll a császárral szemben, — mondotta rideg hangon Absolon. — Az ő ügye egészen más lapra tartozik. Munkács nem az övé és mi is nem annyira örte harcoltunk, hanem Nagyságodért, továbbá a Rákóczi-házért és a Rákóczi-gyermekekért. Lehetetlenségnek tartom, hogy Karafa tábornok öreá is kiterjeszkedjék.

Ilona arcán a legmélyebb megdöbbenés tükröződött.

— Hogyan, Absolon uram? Hát kinek a szolgálatában állt kigyelmed, mielőtt Munkácsra jött? Kitepte meg itt kigyelmedet várkormányzóvá? Ki bizta rá a hitvestársát és gyermekeit? És hát nem esküvel biztosítottuk-e valamennyien a fejedelem ur önagyágát, hogy a várat nem adjuk az ellenség kezére semmiáron, hanem védelmeznünk fogjuk életünk letételével, fejünk fentálltáig? Oh jó, hogy nem hallotta a fejedelem, amit kigyelmed mondott. Nem hitte volna, hogy Absolon beszél így, a hü kancellár!

— De méltóságos fejedelemasszony, — esett közbe az öreg Ra-

(86)

dics, — én semmi veszedelmet sem látok abban, a fejedelem urra nézve, ha itt, Munkácson, mi a reménytelen ellentállást megszüntetjük. Hiszen, elzárva az egész világtól, innét még érintkezni sem tudunk vele. Hovatovább magunk is kifogyunk minden segedelemből. Ha viszont a tábornok ajánlatát elfogadjuk, az örségből hozzámehet, aki hűséget érez iránta s így ereje, annyi sok derék, kipróbált vitéz csatlakozásával, tetemesen meggyarapszik. Fenséged fogja élvezni továbbá az uradalmak roppant jövedelmeit s abban a helyzetben lesz, hogy titkon pénzzel is támogathatja az ő ügyét, míg mostanig tőle sürgettük szegénytől a segedelmet, holott az egész országban öneki magának sincs hová menekülnie. Akkor járunk el bölcsen és a jövőbe tekintve, ha említést sem teszünk a békeponctokban a fejedelemről!

— Oh, de Ilona szerelmes lelkét nem lehetett ilyen álokoskodásokkal megnyugtani.

— Nem tudnék tükörbe nézni, nem tudnék többé aludni, — mondotta elszánt hangon, — ha legalább kísérletet nem tennék a fejedelem megmentésére. Bár a min-

denható Isten megadná nekem azt a szerencsét, hogy elnyerhetném most a vele való kiengesztelődést is és ő visszatérhetne emelt fővel, bátran, mint Felső-Magyarország elismert fejedelem, szakítva, a félholddal és hűségére térve a császárnak. Ez egyben szegény, megtiprott hazánk szabadságának megmentését is jelentené.

Az urak elhallgattak. Érezték, hogy Ilona lelkének föllángolása ellen hiába minden küzdelem.

— Méltóztassék tehát rögtön fölvetni a kérdést a tábornok előtt, — tanácsolta Absolon. — Ö nem fog késni a felelettel. Most nagylelkű, adakozó kedvében van, meglátjuk, mit válaszol. Ámbár én nem várok ebben az ügyben semmi jót. Ime Munkácsot illető felhatalmazásában egy árva szó sincs a fejedelemről. Tehát ő eziránt nem is alkudozhat.

De Ilona nem hallgatott már a kancellárra. Már ott ült, gyöngyökkel kirakott ébenfa íróasztala mellett és tolla már ott szántott a gyászkeretes levélpapíron.

Tábornok ur!

Hajlandó vagyok komolyan megfontolóra venni az Ön békeajánlatát, — írta Ilona, — ha a

békeponctokat méltóságos gróf Thököli Imre fejedelem önagyágára is kiterjeszti. Ön jóindulatáról és szolgálatkészségéről biztosít engem. Méltóztassék tehát békét szerezni nemcsak Munkácsnak, hanem az egész országnak is. Thökölit ma Önök kiszorították az országból, de az ő lelke rettenthetetlen, az ő tetteje kiapadhatatlan. Amellett a felséges szultán fiaként szereti. Mit tudjuk, mit hoz az ujesztendő? Mit tudjuk, vajjon nem tér-e vissza még nagyobb hadsereggel, mint aminő Bécs ostromára indult? Sztambulban máris uj, roppant nagy háborura készülődnek, amint gróf ur is bizonyosan hallott már felőle. Vajjon nem jobb volna-e elejét venni a töméntelen nagy vérontásoknak és pusztulásnak? Vajjon nem akkor szolgálna-e rá Ön a császár öfelsége legnagyobb elismerésére, ha Thököli Imrét, a hadvezért, a hőst, a protestánsok imádozt és megsiratott főnökét elszakítaná örökre a pogánytól és a császár keresztény lobogói alá állítaná? Én tehát, mint az ő hűséges élet-társa, feltételül kötöm ki, hogy öröla is szóljon a megegyezés.

Tábornok ur iránt illő tisztelettel

gróf Thököli Imréné,
Zrinyi Ilona s. k.

A fejedelemasszony fölemelkedett az íróasztaltól s a lepecsételt levelet átnyújtotta Absolonnak:

— Küldje el, kancellár uram, gróf Karafának a legsürgösebben.

a nemzetközi jelentőségű Battignolles vállalat végezte,

amelynek kubikos munkástáborát tulnyomórészt bácskai, bánáti magyar földmunkásokból toborozták. Szerbia több vasuti vonalát is francia vállalatok építették, most amidőn a francia tőke újra érdeklődik Jugoszlávia iránt, tulajdonképpen ezekre a volt nagyarányú munkálatokhoz hasonló érdekeltségekre gondol.

1934-ben, majdnem 1110 millió dinár volt Franciaország jugoszláviai tőkeérdekeltsége, ami az itteni külföldi tőkeelhelyezésnek pontosan 18 százalékát tette ki. Belföldi vállalatok részvényeiből francia kézen volt névertékben: 810 millió, míg a franciák nyújtotta hitelek: 290 millió dinárt tettek ki.

Ma Jugoszláviában az angol tőke vezet. Több mint másfél milliárd dinár összeggel, 1934-ben az angolok a jugoszláviai gazdasági életben még csak 880 millió dinárral részesedtek, amidőn, mint a fentiekből látjuk,

a külföldi tőkeérdekeltség élen Franciaország haladt.

A mai zavaros európai viszonyok és a napról-napra szinte dinamikus liktetéssel zugó politikai átalakulás, a francia tőkések meggyőzte arról, hogy közép-európai érdekeltségeiket fel kell számolniok. Mult év ősze óta a francia tőkének sikerült elhelyezéseik nagyobb részét, különböző bankműveletek segítségével Ausztriából kivonni. Ismeretes, hogy

csenhországi érdekeltségein, így elsősorban a Skoda-műveken és a Rotschildok ellenőrzése alatt állott Wittko-

witzi Vasműveken idejekorán tul adott.

Beavatott helyen tudni vélik, hogy a február elején Beográdban járt francia gazdasági bizottság, a kormány illetékes körei előtt a francia tőkének Jugoszlávia iránt fokozódó nagy bizalmát erőteljesen hangsúlyozta. Kilátásba is helyezte, hogy ha a tőke-transzfer, így elsősorban a haszon kivitele tekintetében komoly biztosítékokat kapna, a francia tőke a maga jelentőségének teljes súlyával kívánná a jugoszláv gazdasági életben birt régi pozícióját helyreállítani. A tőke-transzfer kérdése jelentős kérdés, de mert a belföldi tőkeképződés, főleg a bankok volt moratóriuma következtében, a nagyiparnak, de elsősorban az újabb vállalatoknak szükségletét ellátni nem tudja,

a kormány legközelebbi gazdasági intézkedései során, az országba tartó investíciós tőke transzferlehetőségét megszemlénő könnyítésekkel kívánja előmozdítani.

Számítani lehet tehát arra, hogy a kései ősz óta huzódó francia alapítási tervek döntő fázishoz érkeztek. A francia tőke végre valóban elfoglalhatja azt a jelentőséges helyét, amit évtizedeken át a jugoszláv gazdasági életben betöltött.

□

□ **Vásár Odszacin.** Az odszaci tavaszi országos vásárt április másodikán tartják meg. Miután a mult évben a folytonos állatjárat miatt nem sikerültek a vásárok, remélik, hogy a mostani tavaszi vásár kitűnően sikerül.

Meghosszabbították az egy héttel elhalasztott budapesti mezőgazdasági kiállítás és fenyészállatvásár utazási és egyéb kedvezményeit

Budapestről jelentik: Amint már közöltük, a közbejött körülmények miatt a budapesti országos mezőgazdasági kiállítás és fenyészállatvásár rendezőbizottsága a március 22-27. napjain megtartani tervezett kiállítást és fenyészállatvásárt egy héttel, vagyis március 29-április 3. napjaira halasztotta el.

Az államvasutak és egyéb közlekedési vállalatok igazgatóságainak megérte készsége alapján az elhalasztás miatt a kiállítás alkalmából biztosított 50 százalékos utazási kedvezmény időtartamát meghosszabbították, illetve módosították

olyképpen, hogy az 50 százalékos utazási kedvezmény az esetben vehető igénybe, ha a Budapestre utazás március 23-án 0 óra és április 3-án déli 12 óra között, illetve a visszautazás március 29-én délután 4 óra és április 10-én 24 óra között történik. Akik a kiállítás elhalasztásának közlérése előtt utaztak fel Budapestre, március 22-ig az igazolvány lebélyegzése nélkül utazhatnak vissza. Az igazolványok használatára és lebélyegzésére vonatkozó, hátlapjukon közölt szabályok, nemkülönben az egyéb feltételek is változatlanul érvényben maradnak.

A kiállítás külföldi látogatói számára biztosított kedvezmények

igénybevételére jogosító igazolványokkal a meghosszabbítás alapján Magyarországra a magyar közlekedési vállalatok vonalain március 12-től április 3-ig, visszautazni pedig április 13-ig lehet, tehát

a kiállítás külföldi látogatói a husvétot az utazási kedvezmény igénybevételével Budapestben tölthetik.

A kiállítás alkalmából az egyes külföldi államokban engedélyezett utazási kedvezmények időtartamának, illetve határidejének ugyanilyen módon és ezzel összhangban történő meghosszabbítása iránt a rendezőbizottság a szükséges lépéseket megtette.

A külföldiek kedvezményes utazási lehetőségének meghosszabbításával kapcsolatban a vízumkedvezmény (vízummentes beutazási lehetőség, utólag kedvezményes áru vízum megváltásának kötelezettsége mellett) április 3-ig érvényes. Amennyiben a kedvezményes utazási igazolvánnyal Magyarországra érkezett utasok március 22-e előtt utaznának vissza külföldre, úgy a vízumkedvezményt nem vehetik igénybe és egész összegét meg kell fizetniük.

Végül a kiállítás rendezősege közli, hogy a forgalomba hozott belépőjegyek a kiállítás megtekintésére a megváltozott időpontban érvényesek.

Meglátjuk, mit válaszol majd. Én Isten kezébe teszem le a fejedelem do'gát.

Dobay megint megtette az utat Munkács városába a fejedelméhez, ahol Karafa székelt és vissza a várba.

A tábornok válasza rövid, elutasító volt. Így szólt:

Nagyon tisztelt, Méltóságos Urnóm!

Nincs felhatalmazásom arra, hogy az említett személyiségről a'kudozásokba bocsátkozzam. Ez olyan kérdés, amelyet Méltóságodnak csakugyan egyenesen Béccsel kell majd megtárgyalnia, amire minden utat és módot készséggel lehetővé teszek. Legtanácsosabb is lesz, ha a vár feladása után Méltóságod egyenesen Bécsbe siet, hogy személyesen megjelenhessen a császár és a császárné öfelsége előtt és a kis árvákat is bemutatva, igyekszik megnyerni öfelségeik jóindulatát, amiben én is a legmeszebbmenőn segítségére leszek. Már biztosítottam, hogy maga öfelsége a császár lesz a kis árvák legfőbb gondviselője. Oly kegy és kitüntetés, am'önhöz hasonlóval senki sem büszkélkedhetik az egész birodalomban. Már ezzel is a legteljesebben el lesz ismervé a Rákóczi-ház fensége.

Amellett a hátralévő zsold kifizetését saját hadipénztáram terhére elvállalom és Méltóságodnak is rendelkezésére bocsátom uradalmi számlájára a szükséges összeget, hogy rangjához illő fényvel utazhassék Bécsbe és jelenhessék meg az udvar előtt. Esdve kérem, ne méltóztassék késni kedvező elhatározásával, mert attól tartok, hogy Bécsben megünnélik a huzavonát és a Rákóczi-ház nagyszámu ellenségei másirányu utasításokat eszközölnék ki számomra.

Bo'ldogan várva azt a nagy pillanatot, amelyben szentül szembe hódolhatok az ország legdícsőbb h'fgye előtt, vagyok tisztelő és készséges híve.

gróf Karafa s. k. főparancsnok.

Itona szívét megtörte ez a felelet. Érezte, hogy most újra választania kell gyermekei és szerelme között.

Fölzokogott fájdalmában. És most ismét úgy érezte, hogy szerelme az, amelynek ebben a tragikus helyzetben meg kell hátrálnia az anyai kötelesség előtt. Halotthalványan, zokogástól elcsukló hangon mondotta a vár két főemberének:

— Irják meg tehát a békeszerződést, kész vagyok aláírni, habár szívemnek halálos ítélete az. Lássá mindenki, hogy Zrinyi Itona elég erős volt ahhoz, hogy férje és gyermekei közül az utóbbiakat válassza!

— Irják meg tehát a békeszerződést, kész vagyok aláírni, habár szívemnek halálos ítélete az. Lássá mindenki, hogy Zrinyi Itona elég erős volt ahhoz, hogy férje és gyermekei közül az utóbbiakat válassza!

Letörölte arcáról a könnyeket és megtört hangon mondotta:

— A várat ezennel átadom k'gyemeteknek, tegyék vele azt, amit jónak látnak.

Szemére szorította a csipkeze-

bücsöt és eltávozott az audienciás teremből, amelyben harmadfél évig intézte rendíthetetlen lélekkel Munkács védelmének ügyét.

Gyászba öltözött, nemes alakja úgy tűnt el a teremből, mint bánatos, fekete napsugár...

Ami ezután következett, az már a munkácsi tragédia szomorú kifejlődése volt.

Itona főlhatalmazását megkapván, Absolon és Radics most már közvetlen tárgyalásba bocsátkoztak Karafával, a vár átadásának részletes föltételeit illetően.

Ami a várörseget illeti, Karafa most már azt kívánta, hogy kiki szabadon választhat aközött, hogy a császár seregébe áll-e, vagy föl-hagy a katonai szolgálattal, ám akár így, akár úgy, mindenkinek le kell tennie a hűségesküt a császár iránt, aminek egyben a Tkökölitől való végleges elszakadást kell jelentenie.

Absolonék elfogadták ezt a föltételt.

— Mi fog történni a fejedelemszony öngagságával? — kérdezte a kancellár.

— Ö Bécsben teljes szabadságban fog lakni, — jelentette ki Karafa, — de a császár öfelsége engedélme nélkül onnét nem távozhatnak el.

Megértette Absolon, mit jelent ez a kikötés.

— Azt jelenti, hogy Itonának tilos Thökölivel újra egyesülni; végleg el kell szakadnia a kuruckirálytól.

De hát el kellett fogadni ezt a

föltételt is. A többi részletre nézve is hamar megegyeztek.

Minden ingó és ingatlan jószágot, amely az árvák örökségéhez tartozik, vissza fognak adni tulajdonukba és birtokukba, akár korábban lefoglalták, akár Munkácsban fogják találni azokat.

A fejedelemszony minden saját vagyonát, továbbá jegy- és nászajándékait vagy hasonló értékű javakban, vagy évi kamatokban meg fogja kapni, mindenféle ékszeri és drágaságai, amelyeket hittel állít sajátjainak, birtokában maradnak.

Az árvák javait, minthogy ők a császár fögondnoksága alá kerülnek, a királyi biztosok vegyék át, az ő javukra.

Ellenben korlátlanul kiszolgáltandók a Tköhöli Imre ingóságai, amelyeket Itona Munkács várában őriz.

Absolon nagyot nézett, amikor ezt a pontot szóba hozta Karafa. Csodálkozott, hogy olyan jól van értesülve a vár belső dolgairól; hogy még a Thököli által otthagyt s azóta hűségesen őrzött kincsekről is tudomása van.

— És ami mindennél fontosabb — mondotta Karafa, — kezembe kell kapnom azt az atnámét is, amellyel a török császár Thökölit fiává fogadta s fejedelemmé vagy királlyá kinevezte!

— Erről nem tudok semmit, k'gyelmes ur, — felelte Absolon. — Azt se tudom, Munkácsban van-e?

(Folytatjuk)

Tőzsde

BEOGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokbán) + 28.5% prím.

Március 20

London (egy font) 208.50—205.30, Páris (100 frank) 118.10—115.80, Newyork (100 dollár) 4426.75—4366.75, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 H-ra) 234.05—230.95, Amszterdam (100 holl. frt) 2303.50—2325.50, Berlin (100 márk) 1721.38—1763.62, Brüsszel (100 belga fr.) 749.50—737.50, Szaloniki (100 drachma) 31.10—30.40, Varsó (100 zlot) 834.18—825.50, London magánkliring 239.90—236.10, Berlin magánkliring 1390—1370, Állampapírok: 7 százalékos beruházási kölcsön 101.50—100.50, kötés 101.50, 7 százalékos külföldi kölcsön 93—92, kötés 93.50—93, 4 százalékos agrárkölcsön 62—61.50, 2 és fél százalékos Retna Steta 470—468, kötés 472—470.50, 6 százalékos b. gluk 90.50—89.75, kötés 91.25—90, 6 százalékos delmát agrár 90—89.50, kötés 90.50—90.25. — Részvények: Narodna Banka kötés 7570, Agrarna Banka—227 kötés 228

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Noviszád és Szombor környéki és középbácskai 78.79 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbácskai 80 kilós 2 százalékos 153—155, tiszai I. uszály 80 kilós 2 százalékos 154—156, tiszai II. uszály 79-80 kilós 2 százalékos 154—156, bácskai és bánáti, Duna uszály 73.79 kilós 2 százalékos 153—155, bégai uszály 79-80 kilós 153—155, tiszai csatorna uszály 80 kilós 2 százalékos 153—155, felsőbánáti 80 kilós 2 százalékos 152—154, délbánáti vrsaci paritásban 78.79 kilós 2 százalékos 153—155, szerémi, Duna 78 kilós 2 százalékos 152—154, szerémi, Száva 77.78 kilós 2—2 százalékos 152—154, szlavóniai 78.79 kilós 2 százalékos 153—155, Rozs, bácskai 72 kilós 2 százalékos 142.50—145, Arpa, bácskai és szerémi 64—65 kilós 155—160, Zab, 157.50—160, Tengeri, vrsaci paritásban 95—96, indiai paritásban 95—98, szárított bánáti 105—107, szárított vrsaci paritásban 105—107, szárított indiai paritásban 108—103, Euzalaszt, bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 240—250, kettős 220—230 ötös 200—210, hatos 190—190, hetes 150—160, hét és feles 117.50—122.50, nyolcas 110—112.50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 235—245, kettős 215—225 ötös 195—215 hatos 175—185, hetes 145—155, hét és feles 117.50—122.50, nyolcas 110—112.50, Buzakorpa jutaszákban bácskai 105—107, szerémi 102—104, bánáti 99—101, Fehérbab, bácskai 2 százalékos zsák nélkül 280—282.50 Sertészár 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1340—1360. Irányzat: tartott, Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, Szombor és Noviszád környéki, valamint középbácskai 152—154, tiszai hajórakomány első és másodrendű, Duna bácskai és bánáti 152—154, Béga hajó 152—154, Tisza csatorna 152—154, felsőbánáti 152—154, délbánáti 151—153, szerémségi, dunai és szávai 151—153, szlavóniai 152—154, Rozs, bácskai, Szombor környéki 142—145, Arpa, Szombor környéki, bácskai és szerémi 155—160, Tengeri, bácskai 94—96, bácskai, száraz 106—108, Bab, fehér, bácskai 282—285, Örlemények: Ög és g 242.50—252.50, kettős 220—230, ötös 200—210, hatos 180—190, hetes 150—160, nyolcas 110—115, Buzakorpa 105—107, Zab, bácskai és szerémi 152.50—154.50. Irányzat barátságos

KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Berlin 5.63—5.67, Zürich, Beograd 10 Páris 11.76, London 20.79, Newyork 444.4 Brüsszel 74.70, Milánó 23.35, Amszterdam 235.50, Berlin 178.70, Szófia 5.40, Varsó 83, Bukarest 3.37.

SPORT

Hogy áll a bajnokság?

NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG

Table with 2 columns: Rank and Name/Score. 1. Macsva 8 6 2 0 22:11 14, 2. Vojvodina 8 5 1 2 26:12 11, 3. Szloga 8 5 0 3 28:10 19, 4. NAK 8 3 3 2 23:16 9, 5. Isztra 8 2 2 3 12:21 7, 6. Gragyanszki 8 2 3 3 20:28 6, 7. ZsSK 8 2 1 5 14:17 5, 8. Radnicski 8 1 0 7 8:23 2

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Vidéki első osztály

Table with 2 columns: Rank and Name/Score. OSC 12 7 3 2 28:16 17, Dulcsiz 12 6 3 3 37:20 15, JCK 12 6 2 4 28:20 14, Jugoszlóvén 12 5 3 4 26:19 13, Szentai AK 12 4 5 3 21:20 13, Gragyanszki 12 5 3 4 21:20 13, Apatin SK 12 5 2 5 34:26 12, Pezdáni SE 12 5 1 6 26:28 11, Crvenkai SK 12 3 1 8 17:44 7, Szombori Sport 12 2 1 9 14:34 5

OSZIEJKI ALSZÖVETSÉG

Table with 2 columns: Rank and Name/Score. 1. Szlavia 12 11 1 0 64:10 23, 2. Beta SK 12 10 2 0 64:11 22, 3. Elektra 13 6 2 5 25:23 14, 4. Hajduk 12 6 0 7 30:37 12, 5. Gwozgyár 13 6 0 7 25:47 12, 6. Gragyanszki 11 2 2 7 18:33 6, 7. Olimpia 12 2 1 9 16:42 5, 8. Graficsár 12 2 0 10 13:52 4

LIGA:

Table with 2 columns: Rank and Name/Score. BSK 16 12 3 1 48:12 27, Gragyanszki (Z) 16 10 2 4 35:14 22, Hajduk 16 9 4 3 42:22 22, HASK 16 8 4 4 31:18 20, Jugoszlavia 16 9 2 5 31:19 20, BASZK 16 5 6 5 22:22 16, Jedinstvo 16 6 2 8 25:32 14, Szlavia (Sz.) 16 5 3 8 25:29 12, Lyublyana SK 16 4 4 8 14:32 12, Szlavia (V) 16 3 3 10 20:29 9, Zemun SK 16 3 3 10 17:43 9, Gragyanszki (S) 16 3 2 11 18:46 8

!!!

A tékező sport hírei

TAVASZI BAJNOKI MÉRKÖZÉSEK A SZTÁRIBECSEI KUGLIÁLSZÖVETSÉG TERÜLETÉN

A sztáribecsei kugliálszövetség ki-sorsolta a tavaszi bajnoki mérkőzéseket az alábbiak szerint:

Északi csoport:

Március 26: Szrbobráni Jedinstvo—Adai Jugoszlóvén I; Szrbobráni Jedinstvo—Sztáribecsei Jugoszlóvén II; Adai IKK—Sztáribecsei Napred I; Adai Szloga—Sztáribecsei Napred II; Sztáribecsei Juventusz—Petrovoszelói Gragyanszki II. Március 29: Sztáribecsei Zanatlja—Sztáribecsei Napred; Sztáribecsei Jugoszlóvén—Sztáribecsei Juventusz; Adai Jugoszlóvén—Adai Szloga; Sztáribecsei Napred—Petrovoszelói Gragyanszki; Sztáribecsei Jugoszlóvén—Adai Jugoszlóvén I; Sztáribecsei Juventusz—Adai Jugoszlóvén II; Adai IKK—Szrbobráni Jedinstvo Április 12: Adai Jugoszlóvén—Adai Szloga; Sztáribecsei Zanatlja; Sztáribecsei Juventusz—Sztáribecsei Napred, Április 16 Sztáribecsei Zanatlja—Szrbobráni Jedinstvo; Petrovoszelói Gragyanszki—Adai IKK; Petrovoszelói Gragyanszki—Adai Jugoszlóvén II; Adai Szloga—Sztáribecsei Jugoszlóvén. Április 23: Szrbobráni Jedinstvo—Adai Szloga I, Szrbobráni Jedinstvo—Petrovoszelói Gragyanszki II; Sztáribecsei Napred—

Adai Jugoszlóvén; Sztáribecsei Juventusz—Adai IKK. Április 30: Szrbobráni Jedinstvo—Sztáribecsei Juventusz; Adai IKK—Sztáribecsei Jugoszlóvén; Adai Szloga—Sztáribecsei Zanatlja II; Adai Szloga—Petrovoszelói Gragyanszki II. Május 3: Adai IKK—Adai Szloga; Sztáribecsei Zanatlja—Sztáribecsei Juventusz, Sztáribecsei Jugoszlóvén — Sztáribecsei Napred. Május 7: Petrovoszelói Gragyanszki—Sztáribecsei Jugoszlóvén; Adai IKK—Sztáribecsei Zanatlja I; Adai Jugoszlóvén—Sztáribecsei Zanatlja II; Sztáribecsei Napred—Szrbobráni Jedinstvo; Adai Szloga—Sztáribecsei Juventusz.

Déli csoport:

Március 26: Sztáribecsei Vojvodina—Bácskogradistei AK; Sztáribecsei Jedinstvo—Bácskogradistei AK II; Novibecsei IKK—Sztáribecsei IKK; Bgradistei Kat. Olvasókör—Sztáribecsei Borbély KK; Bácskogradistei Fortuna—Sztáribecsei Farina I; Bácskogradistei Szloga—Sztáribecsei Farina II. Március 30: Sztáribecsei Farina—Sztáribecsei Jedinstvo, Sztáribecsei IKK—Sztáribecsei Borbély KK; Bgradistei Kat. Olvasókör—Bácskogradistei Fortuna. Április 2: Sztáribecsei Borbély KK—Bácskogradistei Szloga I; Sztáribecsei Jedinstvo—Bácskogradistei Szloga II; Bgradistei Kat. Olvasókör—Sztáribecsei Farina I; Bgradistei AK—Sztáribecsei Farina II; Novibecsei IKK—Sztáribecsei Vojvodina I; Novibecsei IKK—Sztáribecsei Borbély KK. Április 13: Sztáribecsei IKK—Sztáribecsei Jedinstvo; Sztáribecsei Farina — Sztáribecsei Borbély KK; Bácskogradistei AK — Bácskogradistei Fortuna; Bácskogradistei Szloga—Bgradistei Kat. Olvasókör I; Sztáribecsei IKK—Bgradistei Kat. Olvasókör II; Sztáribecsei Farina—Sztáribecsei Vojvodina; Sztáribecsei IKK—Bácskogradistei Szloga; Bácskogradistei AK—Sztáribecsei Borbély KK I; Bácskogradistei Fortuna—Sztáribecsei Borbély II. Április 20: Sztáribecsei Vojvodina—Sztáribecsei IKK; Sztáribecsei Borbély KK—Sztáribecsei Jedinstvo, Bácskogradistei Fortuna—Bácskogradistei Szloga. Április 23: Sztáribecsei IKK—Bácskogradistei Fortuna I; Sztáribecsei Vojvodina—Bácskogradistei Fortuna II; Novibecsei IKK—Sztáribecsei Farina; Novibecsei IKK—Bácskogradistei Kat. Olvasókör; Sztáribecsei IKK—Bácskogradistei Szloga. Április 27: Sztáribecsei Borbély KK—Sztáribecsei Vojvodina; Sztáribecsei IKK—Sztáribecsei Farina; Bácskogradistei Szloga—Bácskogradistei AK. Április 30: Sztáribecsei IKK—Bácskogradistei AK; Bgradistei Szloga—Sztáribecsei Vojvodina; Bácskogradistei Fortuna—Sztáribecsei Jedinstvo, Bácskogradistei Fortuna—Novibecsei IKK. Május 4: Sztáribecsei Jedinstvo — Sztáribecsei Vojvodina. Május 7: Novibecsei IKK—Bácskogradistei AK; Sztáribecsei Vojvodina—Bácskogradistei Kat. Olvasókör.

A HERAKLESZ NYERTE A NOVISZÁDI SERLEGTORNÁT

A noviszádi Heraklesz serlegturnója, amelyen 51 csapat vett részt, vasárnap este befejeződött. Az első díjat a rendező egyesület I. csapata nyerte 166 fával, a továbbiakban: Vénac 162, 3. Gragyanszki II. 158, 4. Keramit I. 158, 5. Jugoszlóvén I (Sztáribecse) 152, 6. Zseleznicár II 149, 7. Gragyanszki I 141, 8. Heraklesz II. 140, 9. Isztra I. 136, 10. Isztra II. 124, 11. Soförök I. 114, 12. Soförök II. 108 fával. A Reggeli Ujság serlegét a kiírás értelmében a sztáribecsei Jugoszlóvén nyerte. A rendezőség ezután mond köszönetet minden résztvevő csapatnak, hogy megjelenésükkel emelték a jubileumi serlegturnó fényét és színvonalát.

Rövid sport hírek

A ligában vasárnap a következő mérkőzések lesznek: Beogradban Jugoszlavia—varazsdini Szlavia, Jedinstvo—HASK, Zemunban SK Zemun—BSK, Zagrebben Gragyanszki—Hajduk, Szkoplyében Gragyanszki—BASZK és Szarajevóban Szlavia—FC Lyublyana.

Bordigherában a férfipáros döntőjét a német Merzel—Henkel pár nyerte 6:3, 3:6, 2:6, 6:2 és 6:3 arányban, nehéz küzdelem után, a jugoszláv Punčec—Mitics pár ellen.

A liga góllövő listáján a szpliti Matosics II vezet 17 góllal Petrovics (Jugoszlavia) előtt, aki eddig 15 gólt lőtt.

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora: Hungária—Ferencváros, Nemzeti—Tax'sok, Újpest—Szolnoki MÁV, Kispeszt—Elektromos, Budafok—Phöbus, Zugló—Szeged és SSE—Boeska.

Passauban a német-magyar tornász-viadalt 350:342 pontarányban az olimpiai bajnok német csapat nyerte meg. A magyar tornászok a lóugrásban, gyűrűn, nyújtón és műszabadyakorlatban remekeltek. A mezőny legjobb embere Stangl volt aki 20 pontos maximális teljesítményt ért el.

Futball-eredmények

CORK: Írország — Magyarország 2:2 (1:1), 12.000 néző, játékező Natras (Anglia). A magyar csapat a csütörtöki mérkőzés és a hosszú ut fáradalmával a lábában is nagyon jól játszott, az írek csak durva játékkal tudták elhárítani a vereségüket. A magyar játékosok közül Kiszely orrcsonttörést és kisebb agyrázkódást szenvedett, úgyhogy kórházba kellett szállítani, kivéve még Korányi és Ádám sérült meg, úgyhogy a magyar csapat sokáig csak 9 emberrel játszott. A mérkőzés góllait Zsengeller és Koláth (Magyarország) illetve Bradshaw és Carey (Írország) rúgták. A magyar csapat legjobbjai Biró, Sárosi III, Balogh és Gyetvai voltak.

NOVISZÁD: NAK/B—Makkabi 4:0 (2:0), barátságos, Ifjúsági bajnokság, Isztra—Makkabi 3:0 (1:0), Trgovacki-Rapid 4:0 (2:0), Radnicski—Vojvodina 2:0, játék nélkül, mert a Vojvodina nem állt ki a mérkőzésre.

CRVENKA: Crvenkai SC—Jugoszlóvén 2:1, elsőosztályu bajnoki.

Oszijek: Gragyanszki—Elektra 1:0 (0:0) és Szlavia—Hajduk 6:1 (1:0), mindkét mérkőzés elsőosztályu bajnoki. Az előmérkőzésen nagy vereség volt a Gragyanszki és Elektra játékosai között.

Románia: Tricolor—Monitorul 1:1, Temesvári MAC—Oltul 3:2, kupamérkőzések. A kerületi bajnokságért: Zsombolyai SE—Rapid 2:1 és Kolozsvári AC—Echo 1:1.

ANTWERPEN: Belgium—Hollandia 5:4, válogatott mérkőzés.

Magyarország: Az NBB vasárnapi eredményei: WMFC—Pereces 6:0, Lampart—Postás 6:1, Pénzügy—Vasas 1:0, Törökvis—Mezőtúr 3:1, FTC—Diósgyőr 1:1, Egyetértés—RTE 4:3, Haladás—Beszterc 6:2. — Salgótarján—Csepeli MOVÉ 4:2, Debreceni VSC—Váci Remény 2:1, SZAK—Szentlőrinc 3:1. A keleti csoportban a WMFC, a nyugati-ban a Haladás vezet.

Olaszország: Torino—Novara 1:1, Lazio—FC Milán 2:2, Bologna—Liguria 1:1, Livorno—Juventusz 1:4, Bari—Triestina 0:0, Genova—Lucchese 1:1, Ambrosiana—Modena 4:2, Napoli—Roma 1:0. Az élecsoport sorrendje: 1. Bologna 2. Liguria. 3. Ambrosiana.

APATIN: Odzsaci SC—Apatin SK 1:0 (1:0), elsőosztályu bajnoki. A mérkőzés egyetlen gólját Mészáros győnyörű sarokrugásából esett. Játékező Rudics.

**A koktél gyöngyital,
a pancs kotyvalék,
a pilincka hálóing,
a cvikker növendék-
marha**

HELYES MAGYAR SZAVAK PINTÉR
JENŐ LEGUJABB NYELVVÉDŐ
KÖNYVÉBEN

Budapestről jelentik: Pintér Jenő tankerületi főigazgató munkatársával egymásután adja ki a magyar nyelvvédő könyveket. Néhányban jelent meg a női iparágakban használatos magyar szótára. Most a férfi iparágak részére adott ki nyelvvédő könyvet Pintér Jenő. A könyv legnagyobb részét az iparban használt hibás szavak szótára teszi ki. Néhány érdekesebb kifejezést idézünk a nyelvvédő könyvből:

Abcug: leszedés, fesztetés, *akne vulgarisz:* pattanás, *akt:* embertest, *anfaszol:* fejel, *automata:* önműködő gép.

Bagász: poggyász, *bakkenbart:* oldalszakáll, *bartvis:* szőrseprű, *kefeseprű,* *bóvli:* silány, *bőfaszta:* pótasztal, *brüstungsgeizmsz:* könyök-lő párkány.

Cangli: fogó, csipőfogó, *cóg:* fűrész, *copf:* hajfonat, *varkocs,* *cukkedli:* cukorka, *nyalánkság,* *cvikker:* növendékmarha.

Deksztin: csiriz, *dinszel:* párol, *gözl,* *dogszkin:* kutyabőr, *druk-cangli:* nyomófogó, *düftin:* ördögőr. *Esarp:* vállkendő, szalag, nyak-kendő.

Ferjeburs: konyhalegény, *falc:* horgony, *eresz,* *fecni:* rongy, *filé:* recemunka, *bélszinszelet,* *foszni:* palló, *frufu:* homlokfűrt.

Gavallérspicc: gömbölyű lapocka, *gázfusz:* kecskeláb, *gej:* vevőkör, *glokkni:* harangszabás.

Habpuszerli: habcsók, *halef:* metszőkés, *holipni:* csöves ostya, *hüftni:* csipőbőség.

Kazak: orosz zubbony, *klávuusz:* tyukszem, *knakk:* kurtakolbász, *koktél:* gyöngyital, *kozmetika:* szépségápolás, *klukni:* szénvonó, *kutisz:* írha.

Lacsni: fül, *toldás,* *laub:* levelmin-ta, *limonádé:* citromszörp, *lokker:* laza, *löncs:* angol reggeli, *villásreggeli.*

Macli: nagykalapács, *meidli:* padka, *minyón:* apró sütemény, *mócsing:* lábszárhus.

Pancs: kotyvalék, *pfál:* cövek, *pi-lincka:* hálóing, *pite:* lepény, *pólis:* lyukvásson, *püré:* pép.

Reimfa: fogas, *risotto:* rizses étel, *ruzs:* pirosító, *rüsz:* cipőtorok.

Sleifol: csiszol, *slingel:* hurkol, *slipsz:* csokornyakkendő, *smucig:* piszkos, *spékel:* tüzdel.

Termosz: hópalack, *trüfli:* szarvasgomba, *tupé:* férfi vendéghaj, *tupfos:* pettyes.

Valcni: henger, *vekni:* cipó, *vikszel:* kefél, *vitrin:* áruszekrény, *volf:* husdaráló.

B ú t o r
S z ö n y e g
L i n o l e u m
E d u á r d K r a u s z
b ú t o r h á z , N o v i s z á d

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

Csak kedden és szerdán

Sötét ügyek

Irta BIRO LAJOS Rendezte Korda Sándor Főszereplők:

Konrad Veidt — Vivian Leigh

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére. 3 csepp balsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és géget. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteka Gebauer. Bač 190

HAZASSÁG

HAZASSÁGOKAT leglelkismeretesebben közvetít jobb körökben. Elsőrendű családi összeköttetések Legjobb eredményeket biztosítjuk Tájékoztató prospektust 10 dinár előzetes beutalás mellett diszkrétan szétküld: »Rezor«, Zágreb. posta 3. 1106

CSINOS hajadon tekintélyes föld-birtok és középközösséggel férjhez menne. Arcképcsereit közvetít Bizony Ferenc házasságközvetítő irodá: Timisoara. Románia. 1620

ALLAST KERES

FAKERESKEDÉSBEN bármilyen munkát vagy szalagfűrészt kezelést vállalna faszakmában jártas több nyelven beszélő nőtlen iparos-szegéd. Megkereséseket: »Szerény igényű« jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 1783

PERFEKT SZERB, magyar, német levelező és könyvező szerény díjazás mellett vállal esti munkát. Megkereséseket »Honorárium« jelíggel a kiadóba kér. 1805

Zene, tánc reggelig!

Egész éjjel étel és italkülönlegességek

Kulunzsics Laci

„KET GALAMB” vendéglőjében, Szubotica, P. Kujunžičeva ul.

SZERBÜL, magyarul és németül beszélő hölgy gyermekek mellé ajánlkozik és a háztartásban is segítene. Weisz F. Novica, Nove Sove. 1863

ELADÓ

ELADÓ angol buldog-kutya, tisztaság, idomított. Sumadijszka 23, I. em. (Gázgyár). 1868

ELADÓ egy Singer szücs gép. Szécsényi i Zsunics Noviszád, Kralja Petra I. 23. 1869

JÖLMEÑO fűszer és csemege üzlet a város központjában más vállalkozás miatt azonnal eladó. Ajánlatokat »Rendkívül« jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 1870

KERESLET

SZAKÁCSNÓ mindenest, jó bizonyítvánnyal felvezet Keller Noviszád. Vojvodjanska 32. 1828

VENNÉK használt, de jókarban lévő ülőkasszát Ajánlatokat »1867« szám-mal a kiadóhivatal továbbít. 1867

SÜTEMÉNY elarusítólanyt állami nyelvtudással azonnali belépésre felvezet a Szloboda kávéház, Noviszád. 1865

Gyümölcsfák

garantáltan fajtaazonos, Noviszádon a Futaki-ut-i fáskolában kaphatók (a villamos végállomástól 2 percre a sineken túl jobbra). Ugyanott táblakiosztás folytán 200 drb őszibarack különlegesség potom áron kerül eladásra 1490

FELSŐRÉS készítésben jártas ügyes üzönő azonnal felvétetik. Állandó munkára. Jován Bergmann, Kula. 1862

TRAJIM gospodjicu kod kva dečka C—8 god. za posle podne. Javiti se 1/22—? kod A. Weltner, Jovana Djor djeviča 7/II. 1793

GÉPÉSZT KERESÜNK szivógáz és gőzgéplokomotív kezelésére. Merkur börgyár, Noviszád, Futaki kapu. 1860

Ügyes **MUSKÁSLANYT** azonnal felvezet Wassermann, Laze Kostiča u. 33, Noviszád. 1861

Kedves kisasszony!

Talán éppen egy pár szépen feszülő divatos selyemharisnya hiányzik az Ön formás lábairól, hogy teljesen meghódítsa kiválasztott lovagját! Ezekért a selyemharisnyákért Jöjjön hozzánk; meg fogja találni azt, ami a legjobban megfelel Önnek.

Grand Magazin

Goldner

cukrász gépek

BRAČA GOLDNER SUBOTICA A api va 1906

Kérjen íze, yzékét

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejtették en halottunk

Tobolka Rezsóné

szül. VIZESI ANNA

temetésén megjelentek, részvényt nyilatkozatukkal, kos oru- vagy virágdományakkal mérhetetlenül fűdta munkon en hiteni i yckeztek.

Noviszád, 1939 március 20

A gyászoló család.

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

Elegáns férfiruhát a legújabb divat szerint jól és olcsón készít SZLOBODA, Luja Bartua 45 991

»FLORODOR«

szakorvosi felügyelet mellett készült. eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din 22— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád 5124

BIZONY

AZ ÉRVENYESÜLÉS LÉLEKTANA A férjhezmenés művészete

A hála

A párválasztó és a házasságközvetítő A könyv tudományos okait világítja meg az érvényesülésnek, az érvényesülésképtelenségnek és csatlhatatlan biztonsággal mutat utat nőnek és férfinak a sikerhez, valamint az előnyös házassághoz. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában. 1619

VIZSLÁKAT 5—12 hónapos korig tanításra elfogadok: Tabakovics nyug. jegyző Pancsevo, Patriarcha Rajacsicsa 57 1762

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösséget és más arctisztatlanságot pár végely használata után biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7 50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

Minden háztartás díszé a

Pfaff

varrógép

kapható

„JUNG“

Szuszedszky

Noviszád, Safarikova 9

SZENES vasüzletben, Szubotícán

PYRAM

cipőkrémet kérjen mindenütt, mert a legjobb és az üres dobozokat a kereskedőnél értékesítheti. Waberer Vilim, Velka Kikinda 4801

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhivatal vezetője: **Blazsek Ferenc**
Pretpiata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kíthordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kíthordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kíthordó útján 172 din.)
zlati svakodnevno. Meg jelenik napon a Post. čekovni račun — Postacsekikszám/a Zagreb, 46.692